

ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორიების ეკოტურიზმის განვითარების სტრატეგიასაქართველო

ფინალური ვერსია

მომზადებულია:

კონტრაქტის ნომერი:

ავტორი:

თარიღი:

დაცული ტერიტორიების მხარდაჭერის პროგრამა
 კავკასიაში – საქართველო , BMZ-N 2008.6582.4

#SPPA/CS/2016-1

შტეფან შულინი

31 მარტი 2017

სარჩევი

1.	შესავალი	4
2.	სიტუაციური ანალიზი	5
2.1.	ეროვნული პარკის და ტურისტული ადგილების დახასიათება	5
2.2.	ვიზიტორთა ანალიზი	9
2.3.	ტურიზმის SWOT ანალიზი	9
2.4.	ტუროპერატორების შეფასება	11
2.5.	ეკოსისტემის მდგრადობა და გამტარუნარიანობის შესაძლებლობების შეფასება	13
2.6.	სიტუაციური ანალიზის დასკვნა.....	15
3.	ეკოტურიზმის განვითარების სტარტეგია	16
3.1.	მდგადი ბუნებაზე დაფუძნებული ტურიზმის ხედვა	16
3.2.	შემოთავაზებული ტურისტული მიმართულებები	17
4.	პროგრამული სამოქმედო გეგმა (PAP)	21
5.	შერჩეული საინვესტიციო წინადადებები.....	58
5.1.	საინვესტიციო წინადადება: საგანმანათლებლო ბილიკი “მატილისხევი”	58
5.2.	საინვესტიციო წინადადება "საპიკნიკე ადგილი არღუნის ხეობაში"	62
5.3.	საინვესტიციო წინადადება "მთის ქოხი/ ტურისტული თავშესაფარი ხიდოტანის ქედზე აწუნთას უღ."	65
5.4.	საინვესტიციო წინადადება "მთის ქოხი/ ტურისტების თავშესაფარი ხახაბოზე"	69
5.5.	საინვესტიციო წინადადება "ტანიეს ტბაზე მთის ქოხი და საბანაკე ადგილი წვიმისგან მცირე ზომის თავშესაფრებით ამღას და ჩიმლის კლდეზე"	72
5.6.	საინვესტიციო წინადადება "ალპური მთის ქოხი“ აბუდელაურის ტბებზე	77
6.	დასკვნა	82
7.	დანართები (ცალკე დოკუმენტი)	82

ცხრილები

ცხრილი 1: ზოგადი სიტუაციური ანალიზი.....	9
ცხრილი 2: ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორიების SWOT ცხრილი.....	11

აბრევიატურები

APA /დტს	Agency for Protected Areas Georgia /დაცული ტერიტორიების სააგენტო
BCG	Bird Conservation Georgia (NGO) /ჩიტების კონსერვაცია საქართველოში
BKNP	Borjomi Kharagauli National Park /ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკი
CENN	Caucasus Environmental NGO Network კავკასიის გარემოსდაცვითი ორგანიზაციის ქსელი
CNF	Caucasus Nature Fund კავკასიის ბუნების ფონდი
GEF	Global Environment Facility/გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი
GEL	Georgian Lari / ქართული ლარი
GNTA	Georgian National Tourism Administration / საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია
GTA	Georgian Tourism Association/ საქართველოს ტურიზმის ასოციაცია
GITOA	Georgian Incoming Tour Operators Association/ საქართველოს შემომყვან ტუროპერატორთა ასოციაცია
GIZ	German International Cooperation/ გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობა
GPS	Geographic Positioning System/ გეოგრაფიული პოზიციონირების სისტემა
ha	Hectare (10,000 m ²) ჰექტარი
HPP	Hydro Power Plant/ ჰიდროელექტროსადგური
IUCN	International Union for the Conservation of Nature / ბუნების დაცვის საერთაშორისო კავშირი
JNP	Javakheti National Park /ჯავახეთის ეროვნული პარკი
KFW	German Bank for Reconstruction and Development / რეკონსტრუქციისა და განვითარების გერმანული ბანკი
MoENRP	Ministry of Environment and Natural Resources Protection / გარემოს და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო
MR	Managed Reserve / აღკვეთილი
n.a.	Not applicable/ არ მიესადაგება
NACHP	National Agency of Cultural Heritage Preservation of Georgia / კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო
NM	Natural Monument / ბუნებების ძეგლი
NP	National Park / ეროვნული პარკი
PA	Protected Area / დაცული ტერიტორია
PAP	Programmatic Action Plan/ პროგრამული სამოქმედო გეგმა
PKPA	Pshav Khevsureti PA /ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორიები
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats/ ძლიერი და სუსტი მხარეები, შესაძლებლობები, საფრთხეები
tbd	To be determined /უნდა განისაზღვროს
TDS	Tourism Development Strategy /ტურიზმის განვითარების სტრატეგია
UNDP	United Nations Development Program /გაერთიანებული ერების განვითარების პროგრამა
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
USP	Unique Selling Proposition / უნიკალური გასაყიდი შემოთავაზება
VC	Visitor Center / ვიზიტორთა ცენტრი
WB	World Bank / მსოფლიო ბანკი
WWF	World Wide Fund For Nature / ბუნების მსოფლიო ფონდი

1. შესავალი

ფშავ-ხევსურეთის დაცულ ტერიტორიები მოიცავს ფშავ-ხევსურეთის ეროვნულ პარკს, ასას აღკვეთილს და რომის ბუნების ძეგლს ფშავ-ხევსურეთი ერთ-ერთი ახალი დაცული ტერიტორიაა საქართველოში, რომელიც დაარსდა 2014 წელს. იგი მდებარეობს თუშეთის და ყაზბეგის ეროვნულ პარკებს შორის. ფშავ-ხევსურეთს კვეთს დიდი კავკასიონის ბილიკი(თუშეთი-შატილი-ყაზბეგი) რომელიც ტრანსკავკასიის ბილიკის აღმოსავლეთ მონაკვეთს წარმოადგენს. ფშავ-ხევსურეთის ეროვნული პარკის ვიზიტორთა ძირითადი ცენტრი სოფელი შატილია, რომელიც საქართველო-რუსეთის საზღვართან (ჩეჩნეთის მეზობლად)ახლოს მდებარეობს.შატილის ციხე-სოფელი კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლთა ნუსხაშია შესული და ქართული სამშენებლო ხელოვნების ერთ-ერთი უნიკალურ ნიმუშს წარმოადგენს. ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორია გამოირჩევა მთის მასივებით,ციცაბო ბალახიანი ფერდობებითა და ტყიანი ხეობებით.ფშავ-ხევსურეთის დაცულ ტერიტორიებზე ტურიზმის თვალსაზრისით მრავალი მიკრო-დესტინაციებია:შატილის და ბარისახოს ვიზიტორთა ცენტრის მიმდებარე ადგილები, უკანაფშავის, რომკა/ჭაუხისხეობები და არხოტი/ასას ახალი სამოგზაურო არეალი, სადაც ჩასვლა რამოდენიმე დღის ლაშქრობის შედეგად არის შესაძლებელი.

სტრატეგიის დოკუმენტის შექმნის მიზანია დაცულ და მის მოსაზღვრე ტერიტორიებზე ეკოტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა ტურისტული სერვისების განვითარების და შემოსავლების გაზრდის გაუმჯობესების მიზნით. ამავდროულად, მდგრადი ტურისტული აქტივობების განსახორციელებლად პრაქტიკული საინვესტიციო რეკომენდაციების მომზადება, რაც შეესაბამება დაცული ტერიტორიის კონსერვაციულ მიზნებს, ხელს შეუწყობს დაცული ტერიტორიების ადმინისტრაციისთვის და ადგილობრივი თემისთვის შემოსავლების გენერირებას.

კვლევის სფერო მოიცავს:

- 1) არსებული ტურისტული სიტუაციის და ტურისტული ბაზრის, ასევე დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის პერსონალის შესაძლებლობების და სხვა დაინტერესებული მხარეების შეფასებას,
- 2) ტურიზმის პოტენციალის ანალიზს და ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორიების ტურიზმის განვითარების სტრატეგიის შემუშავებას რომელიც მოიცავს შესატყვისს და მიზანშეწონილ საინვესტიციო შემოთავაზებებს და ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორიების მართვის რეკომენდაციებს, და
- 3) დაინტერესებულ მხარეებთან კონსულტაციების შედეგად რეკომენდაციების პრიორიტეზებას; პრიორიტეტული პროდუქტის გამოვლენას და მიზანშეწონილი საინვესტიციო წინადადების შემუშავებას რეალური ბიუჯეტით და მართვის რეგულაციებით.

ანგარიშის პირველი ნაწილი (თავი 2) წარმოადგენს ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორიების ტურიზმის სიტუაციურ ანალიზს, რომელიც მოიცავს არსებული

დოკუმენტებისა და მონაცემების, დაინტერესებულ მხარეებთან კონსულტაციებისა და სავსელე გასვლების შეჯამებულ ანალიზს. სიტუაციური ანალიზი მოიცავს SWOT ანალიზს და ტურიზმის გამტარუნარიანობის შეფასებას. ტურიზმის განვითარების სტრატეგიის მეორე ნაწილს (თავი 3) მოყვება პროგრამული სამოქმედო გეგმა (ნაწილი 4). პროგრამული სამოქმედო გეგმაში წარმოადგენილია პრიორიტეტულ აქტივობები მენეჯმენტის გეგმის ცხრილის ფორმატში.

დაინტერესებულ მხარეებთან შეხვედრის შემდეგ შერჩეული საინვესტიციო წინადადებები მომზადდა სამუშაო ანგარიშთან ერთად ტურიზმის განვითარების სტრატეგიის საბოლოო ვერსიისთვის.

დანართები (ცალკე დოკუმენტი) მოიცავს ლიტერატურის წყაროებს, ფოტო-დოკუმენტაციას და ასევე საერთაშორისო მაგალითებს.

2. სიტუაციური ანალიზი

2.1. ეროვნული პარკის და ტურისტული ადგილების დახასიათება

ფშავ-ხევსურეთის ეროვნული პარკის საბაზისო ინფორმაცია
ტერიტორიები და სტატუსი ფშავ-ხევსურეთისდაცული ტერიტორია (სულ 110,2015 ჰა) მოიცავს: • ფშავ-ხევსურეთის ეროვნული პარკი (75843 ჰა, IUCN Cat. II) • როშკის ბუნების ძეგლს (122.4 ჰა, IUCN CAT III) • ასას ალკვეთილს (3943 ჰა, IUCN Cat. IV)
ფშავ ხევსურეთის დაცული ტერიტორიების დაარსების წელი: 2014
მიღწევადობა ფშავ-ხევსურეთის ეროვნულ პარკში ჩასვლა შესაძლებელია დათვისჯვრის უღელტეხილის (ზღ.დ-დან 2650 მ სიმაღლეზე) გავლით (უღელტეხილზე გზაგახსნილია მაისიდან ოქტომბრამდე). უღელტეხილზე ასვლამდე, სოფელ კორშაში/ბარისახოდაგეგმილია ტურიზმის მცირე ზომის საინფორმაციო ცენტრის მშენებლობა. თბილისიდან ბარისახო 2.5 საათის სავალ გზაზე მდებარეობს (აქედან 1.5 სთ-ის სავალი გზის საფარი ცუდ მდგომარეობაშია). ბარისახოდან შატილამდე დარჩენილი გზის გავლას 2.5 სთ (გრუნტის გზა) ჭირდება. თბილისიდან უკანაფშავში გადასახვევამდე 2 სთ-ის სავალ გზაა, ხოლო სოფელი როშკამდე ჩასვლას 3სთ ჭირდება. ფშავ-ხევსურეთის მეორე,ძირითადი საინფორმაციო ცენტრი მოეწყობა შატილში, ეროვნული პარკის მთავარ ოფისში. <u>საზოგადოებრივი ტრანსპორტი</u>:თბილისი-ბარისახოს მიმართულებით მიკროავტობუსი გადის ყოველდღიურად,დიდუბის ავტოსადგურიდანსაღამოს 5 სთ-ზე.

დიდუბის ავტოსადგურიდან მიკროავტობუსი ასევე დანიშნულია თბილისი შატილის მიმართულებით კვირაში ორჯერ (ოთხშაბათი, შაბათი) დილის 8 სთ-ზე (დღეები და გასვლის დრო შესაძლოა შეიცვალოს). რეგიონში წასასვლელად შესაძლოა ასევე მძღოლით მანქანის ქირავნობა, თუმცა ქირავნობის ტარიფი ბევრად მაღალია.
ძირითადი მახასიათებლები / ფასეულობები • ალპური მდელოები, შთამბეჭდავი მაღალი მთის ლანდშაფტი (შატილი, როშკა, არხოტი, უკანაფშავი) • შერეული ტყე და ალპური მდელოები კორშა-ბარისახო / უკანაფშავი • საფეხმავლო ბილიკები/ განსაკუთრებით დიდი კავკასიონის ბილიკი • ისტორიული ძეგლები (შატილი, მუცო, არდოტი, კისტანი, ხახაბო, კორშა-ბარისახო სხვ.) • ტრადიციული სოფლები (ბარისახო, უკანაფშავი, შუაფხო, მათურა, როშკა, გუდანი, არხოტი, შატილი, მუცო, არდოტი სხვ.) • მთის ფლორა • მთის ფაუნა
დაცული ტერიტორიების თანამშრომლობის მართვის შესაძლებლობები ფშავ-ხევსურეთის დაცულ ტერიტორიებს ახალი არჩეული დირექტორი ყავს. ტურიზმის განვითარების აქტივობების შესასრულებლად მას დაჭირდება კომპეტენტური და მოტივირებული თანამშრომლის აყვანა.
რეგიონალური ტურიზმის განვითარების კონტექსტი ფშავ-ხევსურეთის რეგიონი ხასიათდება რთული გეოგრაფიული მდებარეობითა და შეზღუდული ხელმისაწვდომობით. ყაზბეგთან შედარებით რეგიონში არ არის ტრანზიტული გზა რომელიც თავისთავად დიდ სხვაობას ქმნის კერძო და ბიზნეს ინვესტიციებისთვის. ამ თვალსაზრისით ფშავ-ხევსურეთი თუშეთს უფრო გავს, რომელიც ასევე დაშორებულია მთავარი გზიდან, თუმცა ეროვნულ პარკში ტურიზმის განვითარების რამოდენიმე წლიანი გამოცდილება არსებობს. მთელი წლის მანძილზე ბარისახოში ჩასვლის შესაძლებლობა, ასევე ფშავის არაგვის ხეობის ქვემო მონაკვეთზე განხორციელებული კერძო ტურისტული ინვესტიცია ტურისტული კავშირების განვითარების მნიშვნელოვანი ფაქტორია ფშავ-ხევსურეთის დაცულ ტერიტორიაზე. ფშავის არაგვის ხეობის ქვემო ნაწილში, მაღაროსკარის ქვემოთ რამოდენიმე სათავგადასავლო ტურისტული ბანაკია (წყალჯომარდობა, მთის ველოსიპედები) მოწყობილი. ტურიზმის ინფრასტრუქტურის განვითარებისთვის რეგიონალურ დონეზე ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი პარტნიორია რეგიონალური განვითარების პროექტი

(მსოფლიო ბანკი)და მუნიციპალური განვითარების ფონდი.რეგიონალური განვითარების პროექტის (RDP III)მიზანია სამცხე-ჯავახეთსა და მცხეთა-მთიანეთში ტურიზმზე დაფუძნებული ეკონომიკის მხარდაჭერით ინფრასტრუქტურული სერვისების და ინსტიტუციონალური შესაძლებლობების განვითარება.

მსოფლიო ბანკის პროექტის RDP III პრიორიტეტები მცხეთა-მთიანეთში არის:: "(a) პროფესიული განათლებისთვის მთის მოლაშქრე გიდების ეროვნული სტანდარტების გამოყენება საერთაშორისო მთის გიდებს (UIGM) სტანდარტების მიხედვით, ტრენინგი და სერტიფიცირება; (b) მთის ქოხების, თავშესაფრების და ბილიკების ქსელის განვითარება წვდომის გაუმჯობესების, უსაფრთხოების და ღამის გათვების პოტენციალის გაზრდისთვის.; (c) ტურისტული ადგილების (დესტინაციების) ინტეგრირებული მენეჯმენტი რომელიც მოიცავს გუდაურის (ზამთარი) და ყაზბეგის (ზაფხული) მოკვლევას; (d) საზოგადო საშხაპების, ტრანსპორტის, მარტივი კაფეების, ვიზიტორთა სტენდების მოწყობა სადაც ინტეგრირებულია ეროვნული პარკის ვიზიტორთა ცენტრები, მუზეუმები და საინფორმაციო ცენტრები".ეს პრიორიტეტები განკუთვნილია მთელი რეგიონისთვის და არა მხოლოდ კონკრეტული არეალისთვის.

RDP III ითვალისწინებს შემდეგ პრიორიტეტებს: "(a) ეროვნულ პარკში და დაცულ ტერიტორიებზე მისასვლელი გზების გაუმჯობესება; (b) დაცულ ტერიტორიებზე ხარისხიანი ღამის გასათევი საშუალებების გაუმჯობესება, განსაკუთრებით პარკის შესასვლელებთან ახლოს; (c) ვიზიტორთა მომსახურების გაუმჯობესება კონსესიის პოლიტიკის გზით, რაც გულისხმობს სახელმწიფოს მიერ მოწყობილი ობიექტების ლიზინგს კერძო სტრუქტურებზე ან ნებართვის გაცემას - კერძო ინვესტიციებით აშენდეს და იმართოს ობიექტები პარკის ტერიტორიაზე, წლიური საფასურის და ფუნქციონირებიდან მიღებული მოგების (%) შემოსავლების სანაცვლოდ (d) დაცულ ტერიტორიასა და ტურ გიდებს/კომპანიებს შორის ვინც სპეციალიზირებულია სათავგადასავლო აქტივობებზე (ალპინიზმი, ჯომარდობა, კაიაკინგისხვ.) თანამშრომლობის გაუმჯობესება; ორგანიზაციების მეტი ჩართულობა როგორც არის მოლაშქრე გიდების ასოციაცია. (e) სპეციალური ღონისძიებების მოწყობა პარკის რეკლამირებისთვის, მაგ. თხილამურებით სიარული (cross-country skiing) ან სათავგადასავლო რბოლა; (f) სპეციალიზირებული ტრენინგი გიდებისთვის, სამთო მაშველებისთვის, და სპეციალური სათავგადასავლო სპორტისთვის(ალპინიზმი, კაიაკინგი, კანიონინგი, წყალჯომარდობა). " (MDF / SECHSA, 2016)

მსოფლიო ბანკის რეგიონალური განვითარების პროექტის RDP III რეკომენდაციები:

- შატილი: კონსერვაციული ღონისძიებების დაფინანსება და სოფლის სახლების გაუმჯობესება. შატილის და მუცოს მემკვიდრეობის კომპლექსი: NACHP MDF2015-2016 **1,700,000 USD**
- მუცო: კონსერვაცია და სამშენებლო სამუშაოები, ვიზიტორთა უსაფრთხოება, ადგილობრივი სერვისების მხარდაჭერა (საცხოვრებელი) და გზების გაუმჯობესება. NACHP MDF2017-2020 **800,000 USD.**

- აღმოსავლეთ კავკასიის სალაშქრო ბილიკი¹: ხევი-ხევსურეთი-თუშეთი: ბილიკების მარკირების დიზაინი და მოწყობა, თავშესაფრების დიზაინი და მოწყობა,² ადგილობრივი საოჯახო სასტუმროს დაფინანსება და მოწყობა, სამოგზაურო და სამაშველო აღჭურვილობა, რუკები და GPS GNTA 2015-2016 500,000 USD

წინამდებარე ტურიზმის განვითარების სტრატეგია რეგიონალური განვითარების პროექტთან RDP III ბევრ საკითხში თანხვედრაშია და იკვეთება თანამშრომლობის არეალი. გზის გაუმჯობესების კუთხით საწყის ეტაპზე მკაფიო პრიორიტეტი უნდა მიენიჭოს ჟინვალ-ბარისახოს გზას ვიდრე რეგიონის სხვა მაღალმთიან გზას.

ბილიკების მონიშვნის კუთხით ძალების გაერთიანება და შემდგომში თანამშრომლობა უნდა განხორციელდეს ტურიზმის ეროვნულ ადმინისტრაციასთან.

ადგილობრივი თემისთვის ტურიზმის პოტენციალი

- ადგილობრივი პროდუქტის გაყიდვა
- სატრანსპორტო სერვისის შეთავაზება
- საოჯახო სასტუმრო სახლები, კოტეჯები
- საცხენოსნო ტურების შეთავაზება
- სამთო ველოსიპედების ქირავნობა
- სალაშქრო და სამთო ტურების გაძღოლა
- კაფის/რესტორნის ფუნქციონირება
- ბანაკების მოწყობა

ძირითადი პარტნიორები / დაინტერესებული მხარეები

- დაცული ტერიტორიების სააგენტო და ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორიების ადმინისტრაცია
- მცხეთა-მთიანეთის რეგიონის განვითარების სააგენტო
- დუშეთის მუნიციპალიტეტი
- საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია
- ადგილობრივი კერძო ტურისტული საწარმოები
- ადგილობრივი საოჯახო სასტუმრო სახლები შატილში, რომკაში, ბარისახოში, უკანაფშავში
- ეროვნული ტუროპერატორები
- მთის გიდების ასოციაცია
- დაცული ტერიტორიების მხარდამჭერი ორიგანიზაციები (CNF, TJS)
- ბიომეურნეობათა ასოციაცია „ელკანა“

¹აღმოსავლეთ კავკასიის ბილიკის სახელწოდება არ არის ზუსტი შესატყვისი და დაბნეულობას იწვევს. საერთაშორისო თვალთახედვით საქართველო სამხრეთ კავკასიაში მდებარეობს, და არა აღმოსავლეთ კავკასიაში. წინამდებარე ტურიზმის განვითარების სტრატეგია გულისხმობს "დიდი კავკასიონის ბილიკის".

სხვა დტ-თან თანამშრომლობა

SPPA - საქართველოს ფარგლებში SPPA -ის 4 დაცულ ტერიტორიას შორის თანამშრომლობა. ფშავ-ხევსურეთის ეროვნული პარკი კვლავ განვითარების ეტაპზეა, მოსაწყობია ინფრასტრუქტურა.

რეკომენდაცია:

- მარკეტინგული თანამშრომლობა ყაზბეგის დაცულ ტერიტორიებთან, სარეკლამო მასალის გაცვლა (ფშავ-ხევსურეთის ეპ-ის მარკეტინგი ყაზბეგის ეპ-ში და პირიქით)
- ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორიების წარდგენა/პოპულარიზაცია ბორჯომის ეროვნულ პარკში, თბილისში, ინტერნეტის, საერთაშორისო სპორტული აქტივობების ტურისტული ჟუნალების მეშვეობით
- ბორჯომის გამოცდილებიდან სწავლება (განსაკუთრებით საცხენოსნო ტურების ორგანიზება), ტურისტული თავშესაფრების მართვა, ბილიკების მონიშვნა

ცხრილი1: ზოგადი სიტუაციური ანალიზი

2.2.ვიზიტორთა ანალიზი

ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორიების ვიზიტორთა სტატისტიკა არ არსებობს რადგან ადმინისტრაცია ჯერ კიდევ ჩამოყალიბების პროცესშია. საოჯახო სასტუმრო სახლების მფლობელების მიხედვით, შატილში 2015 წელს იყო დაახლოებით 5'000 ღამისთევა, 2016 წელს -8'000. მათ შორის დაახლოებით 2'000-2'500 იყვნენ მოლაშქრეები დიდი კავკასიონის ბილიკზე /Great Caucasus Trail აწუნთის უღელტეხილის გავლით. სახმელეთო საზღვრის დაცვის დეპარტამენტის მონაცემებით აწუნთის უღელტეხილი გადმოკვეთა 1'274 ვიზიტორმა 2013 წელს, 2'583 – 2014 წელს, 1'812 – 2015 წელს. აბუდელაურის ტბებზე ვიზიტორთა მონაცემები არ არსებობს, თუმცა სავარაუდოა რომ 10'000 ვიზიტორზე მეტი ჩავიდა ტბებზე 2016 წელს.

2.3.ტურიზმის SWOT ანალიზი

ფშავ-ხევსურეთის ეროვნული პარკისთვის

სიძლიერე	სისუსტე
• შთამბეჭდავი მაღალი კავკასიონის ლანდშაფტები და ეკო-სისტემები(ბუნებრივი ადგილები) • შთამბეჭდავი მთები (ჭაუხი/ თებულო/ მაღისმაღალი, წროლი, ტანიე სხვ.) • შთამბეჭდავი კულტურა/ისტორიული ძეგლები (განსაკუთრებით შატილი, მუცო, ხახაბო, კისტანი, არდოტი სხვ.) • ტრადიციული მთის ცხოვრების სტილი, სეზონური მიგრაცია	• ჟინვალიდან ბარისახომდე გზის მდგომარეობა • საზოგადოებრივი ტრანსპორტის არარეგულარული განრიგი • უკანაფშავში ცუდი სამანქანო გზადა მობილური კავშირი / კომუნიკაცია უკანაფშავში არხოტი და პირიქითა ხევსურეთში • • შატილის მოკლე სეზონი (დათვისჯვრის

• ძირითადად სეზონური დასახლება (მხოლოდ რაოდენიმე ოჯახი, თემის საინტერესო ევოლუცია) • საფეხმავლო ბილიკების ძალიან პერსპექტიული ქსელი • საკარვე ადგილი ეროვნულ პარკში • მაღალი კავკასიონის ბილიკის მნიშვნელოვანი მონაკვეთი (თუშეთი - ხევსურეთი - ყაზბეგი) • ფშავის არაგვის ხეობის ქვემო ნაწილში, სტანდარტული კოტეჯები და კარგი მრავალი სათავგადასავლო საბანაკე ადგილი / რაფტინგის ბანაკი • რეკრეაციული გარემო და წყაროები პარკში • რეკრეაციული გარემო • მინერალური წყლები • ტრადიციული ფოლკლორი • ცხოველთა იშვიათი სახეობები • ტრადიციული კერძები/სამზარეულო	უღელტეხილი იკეტება ნოემბრიდან მაისამდე) • არ არის მაღალი სტანდარტის სასტუმროების ინფრასტრუქტურა • სასტუმრო სახლების და რესტორნების სიმცირე (მხოლოდ რამოდენიმე სახლი შატილში, კორშასა და როშკაში) • ტურების არასისტემური ჯავშნები (როგორც არის საცხენოსნო ტურები) • სალაშქრო ტურების არადეტალური ინფორმაცია / გაურკვეველი გზის მანიშნებლები/ მიუხედავად პოლონური პროექტის ნიშნულებისა • მოლაშქრეთათვის მაშველების არ არსებობა • ელ-ენერგიის ხშირად გამორთვა შატილში • უკანაფშავში არ არის მობილური კავშირი • საბაზისო ინფრასტრუქტურისა და სერვისების სიმცირე (ბენზინგასამართი სადგური, ინტერნეტი, სხვ.) • კვალიფიცირებული ტრენინგების და კვალიფიცირებული გიდების სიმცირე • ბილიკების სხვადასხვა ფერის მონაცვლეობით დამაბნეველი მონიშვნა (სჯობს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის სტანდარტებზე მორგება--არ ფუნქციონირებს სამედიცინო პუნქტი • მაღაზია ფუნქციონირებს მხოლოდ სოფელ კორშაში. არ არის მაღაზია შატილში • შატილში კერძო სასტუმროები ფუნქციონირებს მაგრამ ჯგუფებისთვის რაოდენობა შეზღუდულია • ნარჩენების მართვის პრობლემა
შესაღებლობები • გაუმჯობესებული სალაშქრობილიკების ქსელი • მაღალი კავკასიონის ბილიკის პრომოუშენი (HCT) • შემოსავლების შექმნის შესაძლებლობები სხვადასხვა სერვისების (გიდები, ცხენების ქირავნობა) • ღამის გათევის და კვების ინფრასტრუქტურის როგორც კერძო ბიზნესის განვითარება • ტურისტულ პროდუქტში ბუნების,	საფრთხეები • შატილში ქაოტური, არაგეგმიური მშენებლობები • არ არის გადაჭრილი ნარჩენების მართვის პრობლემა • ადგილობრივი თემის ნაკლებად ჩართულობა • შემთხვევების რისკი (უსაფრთხოების კაბელები არ ციცაბო ტურისტული ბილიკების მონაკვეთებში) • მწყემსების ნაგაზები ქმნიან საფრთხეს ტურისტებისთვის / აშინებენ

ისტორიის, ეთნოგრაფიის კომბინაცია • ტურის გაძღოლის, მთის ველოსიპედების, საცხენოსნო ტურების, თოვლის ფეხსაცმელების და სათხილამუროსკიტურების (მხოლოდ ბარისახოს მხარეს, პირაქეთა ხევსურეთში) შეთავაზება(ადგილობრივი თემისთვის / კერძო ინვესტორები) • ადგილობრივი პროდუქტების გაყიდვა (თაფლი, რეპროდუქცია და ხელით ქვაზე ამოკვეთილი პეტროგლიფების სუვენირები) • ადგილობრივი ელ.ენერგიის გენერატორი (მცირე -ჰიდრო ელ.სადგური) • თბილისიდან შაბათ-კვირის ტურების შეთავაზება (ტრანსპორტის, კვების და ღამის გათევის ჩათვლით) • მაღალი სტანდარტის სასტუმროს მშენებლობა მინიმუმ 20-30 ოთახის რაოდენობით, ჯგუფებისთვის • ღამის გასათევი სერვისის მაღალი ხარისხის სტანდარტის შეთავაზებების გაზრდა (სასტუმრო და/ან კოტეჯი), შერწყმული ბუნებასთან • ბილიკების მრავალფეროვნება (არა მხოლოდ აწუნთან ბილიკი); გრძელი და მოკლე ბილიკების შეთავაზებები (მაგ. 1 სთ შატილი, 1 დღიანი ტური და მრავალდღიანი კემპინგ ტურები) • საკარვე ადგილები და ვიზიტორთა თავშესაფრები მთავარბილიკზე (გადასვლა უკანაფშავიდან პირიქითა ხევსურეთში) • ბარისახოში, როშკაში, გუდანსა და უკანაფშავში 4 ტურისტულ სეზონზე ორიენტაცია(თოვლის ფეხსაცმელების ტურების, სკი-ტურების განვითარება, ზამთარში ღამის გასათევი ობიექტების ხარისხის გაუმჯობესება)	ტურისტებს • ინფრასტრუქტურის ფუნქციონირებისთვის და ტურისტული აქტივობების შესასრულებლად არასაკმარისი პერსონალი • არაპროფესიონალურად გზის მშენებლობა გააფუჭებს ლანდშაფტის პეიზაჟებს (მაგ. კისტანის ხეობა, რომკის ნაწილი) და შექმნის ეროზიას, მეწყერის საშიშროებას. საჭიროა გზის გასწვრივ მცენარეების ხელახლა დარგვა • ომალოდან ჯუთამდე სამანქანე გზის გაყვანა ხევსურეთის გავლით მნიშვნელოვნად დააზარალებს საფეხმავ ლო ბოლიკებს
--	--

ცხრილი2: ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორიების SWOT ცხრილი

2.4.ტუროპერატორების შეფასება

ტუროპერატორების შეფასებით (მაგ: „ექსფლო ჯორჯია“, „აჩიტურს“, „ჯეორჯია ინსაითი“, „ჯეორჯიკა ტრეველი“, „კაუკაზუს რაიზენი“ და სხვ.) ფშავ-ხევსურეთის ტერიტორია ძალიან საინტერესოა. განსაკუთრებით საინტერესოა ლაშქრობა და რამდენიმე დღიანი ჯიპ ტური ისტორიულ/კულტურული ადგილების მოსანახულებლად. დიდი კავკასიონის

ბილიკმა მნიშვნელოვნად დიდი პოპულარობა მოიპოვა საერთაშორისო დონეზე. აწუნთას გადასასვლელი ხეობა უკვე საკმაოდ გადატვირთულია სეზონზე. ის უკვე ნამდვილად საჭიროებს სხვადასხვა რეგულაციებსა და ალტერნატიულ მარშრუტებს, რათა ჯეროვნად მოხდეს ვიზიტორთა გადანაწილება, რაც თავიდან აგვაშორებს მასობრივ ტურიზმს.

ალტერნატიული სალაშქრო მარშრუტები, მაგ:ბორბალოს გადასასვლელი ხეობის გავლით ტუროპერატორებისათვის ნამდვილად საინტერესოა. მათ პირველ რიგში სჭირდებათ კარგად მონიშნული, გზის მაჩვენებლებით აღჭურვილი ბილიკები, დეტალური აღწერილობით, დროის, სიმაღლის პროფილებით და GPS კოორდინატებით და ხარისხიანი ფოტოებით. ასევე, რთულ და საშიშ მონაკვეთებზე, მათ შორის მდინარის გადასასვლელებზე შესაძლო რამოდენიმე უსაფრთხო ბოგირით ან ხიდით.

ბილიკის ინფრასტრუქტურა რაც მოეწყო პოლონეთის ფინანსური დახმარებით არ შეესაბამება თანამედროვე სტანდარტებს. ახალი გზა რომკადან არხოტი/ამდამდე ძალიან პოპულარული გახდება მომავალში ჯიპ-ტურებისათვის. პოტენციური აქვს აგრეთვე უკანაფშავსაც.

ტუროპერატორებისათვის შატილში ყველაზე დიდი დეფიციტადიდი სასტუმროები, სადაც შესაძლებელია ოცზე მეტი ტურისტის განთავსება (უკეთესი იქნებოდა თუ რამოდენიმე ჯგუფის განთავსება იქნება შესაძლებელი). ამჟამად შატილში სეზონისთვის სასტუმროები უკვე წინასწარ დაჯავშნილია. აქაურობას აკლია დიდი სასტუმროები სადაც ტურისტები შეძლებენ რამდენიმე დღიანი კემპინგის შემდეგ დასვენებას. ეს ტუროპერატორებს მისცემს საშუალებას ტურისტები ერთ დღეზე მეტი ხნით ჩაიყვანონ შატილში და გაზარდონ ჯგუფები ისეთი მოგზაურებით, ვისაც არ სურთ კარავში ძილიან პატარა სასტუმროში ღამის გათევა (სადაც ხანდახან არც ცხელი წყალია და არც ელექტრო-ენერგია).

შატილში მიმდინარე სამშენებლო სამუშაოები გაზრდის ღამის გასათევ ადგილებს. თუმცა, მშენებლობისას გასათვალისწინებელია ადგილობრივი ტრადიციული გარემო.

მსგავსი სიტუაციაა უკანაფშავისა და ბარისოხოს ტერიტორიებზე. საცხოვრებელი ადგილების ნაკლებობა ზღუდავს ტურიზმის ზრდის პოტენციალს (განსაკუთრებით ოთხივე სეზონის ტურიზმს) ამ ადგილებში. თუმცა, იმ ვიზიტორთათვის ვისაც აკმაყოფილებს ღამის გათევის მარტივი პირობები, საკმაოდ ბევრი პატარა სასტუმროა, რომელიც არ არის ცნობილი ტურისტული ბაზრისთვის. ამისათვის საჭიროა პატარა სასტუმროების განვითარების პროგრამა რომელიც გაითვალისწინებს აუცილებელ სარემონტო სამუშაოებს, სასტუმროების მფლობელთა ტრენინგებს, ასევე შესაბამის აქტივობებს ეროვნული პარკის საინფორმაციო ცენტრებსა და ვებგვერდებზე ინფორმაციის განსათავსებლად.

ძალიან ბევრი ადგილის შეთავაზებაა შესაძლებელი ფშავ-ხევსურეთის ღირშესანიშნაობებიდან, მაგალითად კისტანი, შატილისხევი, შატილის პატარა კოშკი, ანატორის აკლდამები ტურისტებთან პირადი ინტერვიუების მიხედვით, მათ სურთ უფრო მეტი მოკლე სალაშქრო მარშრუტი ქონდეთ, ვიდრე პროგრამით გათვალისწინებული მანქანით ცუდ გზებზე სიარული (ჯიპტურები), (მაგ:შატილიდან

მუცომდე, რომელიც 11კმ-იან მანძილზე (მანძილზე). მათ ურჩევნიათ მშენებელი ბუნებით დატკბენფებით სიარულისას, ვიდრე იარონ მტვრიან გზაზე.

2.5.ეკოსისტემის მდგრადობა და გამტარუნარიანობის შესაძლებლობების შეფასება

ფშავ-ხევსურეთი ამჟამად შეზღუდული რაოდენობის ვიზიტორს სტუმრობს, ვიზიტორთა სიმრავლე განსაკუთრებით იგრძნობა ზაფხულის თვეებში (ივლისი/აგვისტო). ეკოლოგიურად მგრძნობიარე (სენსიტიურ)ადგილებში, სადაც პიკის დღეებში ძალიან ბევრი ვიზიტორი იყრის თავს, მაგალითად აწუნთას უღელტეხილი და სხვა ტურისტული ადგილები, ვიზიტორთა რიცხვი გამტარუნარიანობის ლიმიტს ჯერ ვერ არ აღწევს. ტურიზმიდან გამოწვეული უარყოფითი გავლენა შესაძლებელია შემცირდეს ცნობიერების ამაღლების გზით, ასევე ტრენინგების ორგანიზებით და ვიზიტორთა რეგულაციებისა და ქცევის წესების გაცნობით. სამცხე-ჯავახეთის(RDTS) ა და მცხეთა -მთიანეთის (SECHSA)რეგიონალური განვითარებისა და ტურიზმის განვითარების სტრატეგიების გარემოს დაცვის, სოციალური და კულტურული მემკვიდრეობის შეფასება გვაწვდის საშუალო და გრძელ ვადიანი რისკების მიმოხილვას, რაც მოიცავს პროექტის მიზნობრივ რეგიონში ტურიზმის განვითარების შედეგად ტურისტების რაოდენობის გაზრდას და გამტარუნარიანობის შესაძლო ზღვარის გადაჭარბებას.

კვლევა გვიჩვენებს რომ ბუნებრივი და სოცო-კულტურული მახასიათებლები, როგორც ტურიზმის მნიშვნელოვანი რესურსები, მიმზიდველია ესთეტიკური, რეკრეაციული და საგანმანათლებლო/სამეცნიერო თვალსაზრისით. თუმცა, იგივე მახასიათებლები ადამიანის ქმედებებით შესაძლოა დაზიანდეს (ეკოლოგიურად სენსიტიურია). ტურიზმის არაადეკვატური დაგეგმარება და არაკონტროლირებული მართვა გამოიწვევს გარემოს დაზიანებას რაზეც დამოკიდებულია პროექტის წარმატება. ეს თავის მხრივ, საგრძნობლად შეამცირებს პროექტის სარგებელს. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, პროექტების განხორციელება, როდესაც რესურსების გამოყენება ხორციელდება ტურისტული აქტივობების მოცულობასა და სახეობების, სენსიტიურობასა და გამტარუნარიანობას შორის ბალანსის გათვალისწინების გარეშე, დაზიანებას არა მხოლოდ გარემოსარამედ გახდება ეკონომიურადწამგებიანიც.

შესაბამისად, ტურისტული გავლენის გასაანალიზებლად ჩვენ შევეცადეთ გამოგვეყენებინა გამტარუნარიანობის ან ზღვარის დაწესების გარკვეული განსაზღვრებები. ამავდროულად, ჩვენ ვადიარებთ, რომ ეს კონცეფცია სასარგებლოა სადისკუსიო და საჭირო საგნის განსახილველად და არ წარმოადგენს პრაქტიკულ მექანიზმს ვიზიტორთა რიცხვის ზღვარის დასადგენად.

ტურიზმის განვითარების სტრატეგიით ფშავ-ხევსურეთის დაცულ ტერიტორიებზე ვიზიტორთა რაოდენობის განსაზღვრა არ არის გამოსავალი, თუმცა გარკვეულ ადგილებში უნდა განხორციელდეს რეგულაციები.

- ამჟამად, გარემოზე ზემოქმედების გავლენის შემცირების მიზნით ამჟამად განსაზღვრული პრიორიტეტული ადგილებია: აბუდეღაურის ტბები (ნარჩენების მართვა, სანიტარული კვანძი), დიდი კავკასიონის მთელი ტერიტორია (ნარჩენების

მართვა, სანიტარული კვანძი), და შატლი (ტერიტორიის მოწყობა, სამშენებლო რეგულაციები). დიდი კავკასიონის ბილიკის ბოლო მოკვლევის შედეგად გამოვლინდა რომ ეროვნული პარკის ადმინისტრაციამ უნდა გაითვალისწინოს შემდეგი რეკომენდაციები:

- დიდი კავკასიონის ბილიკის (აწუნთას უღელტეხილი) თითოეულ ვიზიტორს ეკოსისტემების, ჰაბიტატების და სახეობების შესახებ მიეწოდოს ზოგადი ინფორმაცია არსებული ადგილის ბუნებრივი ღირებულებებისა და ცოდნის გაზრდის მიზნით. საზღვარზე გამშვები პუნქტების შემთხვევაში, შესაძლებელია გაიცეს ბუკლეტები ტერიტორიაზე შესვლის ნებართვებთან ერთად, სადაც მითითებულია ქცევის კოდექსი;
- საინფორმაციო მასალა გავრცელდეს ადგილობრივ პატარა სასტუმროებში, მაღაზიებში და საბანაკო ადგილებში.
- ბილიკის გასწვრივ ღამის გასათევ ყოველ საბანაკე ადგილზე - მუცო, ორწყალი, ქვახიდი და გირევი - უნდა დამონტაჟდეს გზის მანიშნებლები სადაც მითითებულია საბანაკე ადგილების შესახებ ინფორმაცია და ასევე კონკრეტული ადგილის ქცევის ნორმები (რა შეიძლება და რა არ შეიძლება)
- თითოეულსაბანაკეში კოცონის დასანთებად (თუ საერთოდ დასაშვებია) უნდა შემუშავდეს ადგილის მარტივი დიზაინი, მაგალითად კოცონის ადგილი შემოსაზღვრული ქვებით რათა თავიდან ავიცილოთ შემთხვევითი ხანძარი.
- საბანაკე ადგილებზე ვიზიტორებმა არ უნდა გამოიყენონ ქიმიური სარეცხი საშუალებები, ჭურჭლის თხევადი საშუალებები რაც წყალში ჩაიღვრება. არამედ გამოიყენონ ბიოლოგიურად სუფთა საპონი ან სხვა ალტერნატიული საშუალებები რომელიც არ შეიცავს ქიმიკატებს. მაგ: წყლის ნაკადულის ფსკერიდან ამოღებული აბრაზიული ქვიშა ცხიმისანი ჭურჭელის გასარეცხად როგორც ბუნებასთან მეგობრული დამოკიდებულების ქმედება.
- მოწყვლადი ჰაბიტატების სიახლოვეს დაბანაკებული ვიზიტორები (აწუნთას უღელტეხილის ძირში, ქვახიდი) უნდა იყვნენ მკაცრად გაფრთხილებული დაიცვან სიმშვიდე, თავი აარიდონ ხმაურიან მოქცევას ველური ბუნების დასაცავად;
- ვიზიტორები უნდა იყვნენ გაფრთხილებული რომ მათ პასუხისმგებლობაშია მათივე ნარჩენების გატანა. მათ უნდა გაიგონ რა საჯარიმო სანქციებია გარემოს დაბინძურების შემთხვევაში. ინფორმაციის მიწოდება შესაძლებელია ბროშურების გავრცელებით და/ან საბანაკე ადგილების დაფების მეშვეობით.
- ვიზიტორებმა არ უნდა დატოვონ ნაკვალევი აღნიშნულ ბილიკზემდელი მიზეზების გამო-თავიდან აიცილონ ეროზიის მატება, რომელიც გამოწვეულია ფეხით სიარულით და მცენარეთა სახეობების განადგურება რაც შესაძლოა ბილიკის ირგვლივ მოხდეს.

- საბანაკე ადგილებზე უნდა განისაზღვროს საპირფარეშოების ადგილები, რეკომენდებულია მისი მოწყობა საბანაკე ადგილის მარჯვენა მხარეს, რათა საბანაკე ადგილი არ გადაიქცეს საპირფარეშოს ქაღალდების კუთხედ. საპირფარეშოები უნდა იყოს მოვლილი და მოწესრიგებული.
- აუცილებელია და ძალიან მნიშვნელოვანია დასუფთავების აქტივობებს უხელმძღვანელოს დტ-ის ადმინისტრაციამ რეინჯერებმა, სადაც ადგილობრივი მცხოვრებლები, ასევე სკოლის მოსწავლეები, ადგილობრივი ვიზიტორები ჩაერთვებიან მოხალისეებად. როგორც საველე გასვლებმა გვიჩვენა, ბილიკის გასწვრივ ზოგიერთი ადგილი დაბინძურებულია და გაზრდილია ადგილებზე დანაგვიანების დონე. ადგილობრივმა მუნიციპალიტეტმა დტ-ის თანამშრომლებთან და მოხალისეებთან ერთად სასურველია უხელმძღვანელოს და მხარი დაუჭიროს ამ პრობლემის მოგვარებას. ეს შესაძლოა განხორციელდეს როგორც გარემოს დაცვის აქტივობების გაზრდის კამპანიასაც ადმინისტრაცია ყოველწლიურად დაგეგმავს.
- ადგილობრივმა რეინჯერებმა უნდა გაიარონ დტ-ის თანამშრომლების ტრენინგები, რათა თავი გაართვან აწუნთას უღელტეხილის ბილიკის ტურისტებს, მიაწოდონ მათ საკმარისი ინფორმაცია ბიომრავალფეროვნების დაცვისა და ნარჩენების საკითხებზე, შეატყობინონ ვიზიტორებს იმ შესაძლო სანქციების შესახებ რაც ტერიტორიის დანაგვიანებისას სრულდება.
- სასურველია, ადმინისტრაციამ მოაწყოს ტრენინგები ადგილობრივი ტურ გიდებისთვის ვინ მუშაობს ტუროპერატორებთან და წაიყვანოს ჯგუფები აწუნთა უღელტეხილზე, აღნიშნული საკითხების მოგვარების მიზნით რაც გულისხმობს ტურიზმის უარყოფითი გავლენის შემცირებას, ბიომრავალფეროვნების შესახებ ცნობიერების გაზრდას და ნარჩენების მართვის იდეას (იხ. თვარაძე 2017. იბეჭდება)

ზემოთ ჩამოთვლილი აქტივობები გვიჩვენებს, რომ რეინჯერებს საკმაოდ ბევრი ვალდებულებები ემატებათ. მათ ეხებათ ეროვნულ პარკში ტურიზმის აქტივობებიდან უარყოფითი გავლენის შემცირება და/ან თავიდან აცილება. ეს ყველაფერი თავიდანვე დაგეგმვის პროცესში გასათვალისწინებელი.

2.6. სიტუაციური ანალიზის დასკვნა

ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორია შედარებით ახალია და ჯერ კიდევ უცნობია ვიზიტორთათვის და სათანადოდ არ არის შეფასებული ტუროპერატორების მიერ. თუმცა, საკმაოდ ცნობილია შატილი, მუცო, დათვისჯვარის ხეობა და საკმაოდ პოპულარულია დიდი კავკასონის ბილიკი (აღმოსავლეთ მონაკვეთი) თუშეთიდან ყაზბეგამდე.

ბარისახოდან რომკამდე გზის გაუმჯობესების და მგზავრობის დროის 1 საათის დაზოგვის შედეგად ძალიან პოპულარული გახდა აბუდელაური ტბები და ჭაუხის მასივი ბოლო ორი

წლის განმავლობაში. თუმცა, ყველაზე მეტად მონახულებადი ადგილი რეგიონში ვაჟა ფშაველას სახლ-მუზეუმი ჩარგალში (1 დღიანი ვიზიტი სკოლის ბავშვებისათვის).

სხვა ადგილები როგორცაა: უკანაფშავი, არხოტი/ასას ხეობა, ალტენატიული მარშრუტი ბორბალოს ხეობის გასწვრივ და უამრავი სხვა თვალწარმტაცი ადგილი საღაშქროდ ჯერ კიდევ უცნობია. პოლონურმა პროექტის ფარგლებში მოინიშნა საცალფეხო ბილიკების ნაწილი, შექმნა რუკა, თუმცა ეს ადგილები ჯერ კიდევ არ არის პოპულარული და მარკეტინგულ აქტივობებს საჭიროებს. აგრეთვე აუცილებელია ნიშნულების მონაცემების სათანადოდ განახლება. ეს შესაძლოა ფშავ-ხევსურეთის დაცულმა ტერიტორიებმა განახორციელოს.

სხვა აქტივობები, როგორცაა MTB გაქირავება, წყალჯომადობა და სხვ. უკვე წარმოდგენილია ფშავში კერძო სექტორის მიერ (დათვრისჯვრის უღელტეხილიდან მთის ველოსიპედების დაშვება). თუმცა ეს აქტივობები არ მდებარეობს დაცული ტერიტორიების დამხმარე ზონაში. შესაძლოა აგრეთვე, დაცულ ცხენებით გასეირნება ადგილობრივ ცხენის მფლობელებთან თანამშრომლობით. დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციას შეუძლია აქტიურად ჩაერთოს ამ აქტივობებში ან მხოლოდ გაუწიოს ადგილობრივ სერვის პროვაიდერების შეთავაზებებს რეკლამა. დაცული ტერიტორიების ადმინისტრაციის როლიაწარმოაჩინოს, განავითაროს და შეინარჩუნოს საღაშქრო ბილიკები და ვიზიტორტათვის უზრუნველყოს ღამის გასათევი ადგილებით.

საერთოდ, ფშავ-ხევსურეთი ითვლება საღაშქრო სამოგზაურო სარეალად თავისი კულტურული ღირშესანიშნაობებით. სხვა სათავეგადასავლო აქტივობები უფრო გათვლილია ბარისახოს მონაკვეთზე. აქ, აგრეთვე შესაძლებელია ზამთრის სპორტის განვითარება (მაგ: სათხილამურო სქიტურები) ერთ-ერთი კრიტიკული და შემაფერხებელი ფაქტორია ჟინვალსა და ბარისახოს შორის არსებული გზის ცუდი მგომარეობა. გასაკვირია, თუ რატომ არ არის ეს საკითხი აღნიშნული RDP-ში.

ევროპელი ტურისტებისათვის ფშავ-ხევსურეთი უფრო მეტად იქნება მიმზიდველი, ვინაიდან ნაკლებად გადატვირთულია, ვიდრე ყაზბეგი და იოლად მისასვლელია, ვიდრე თუშეთი.

3. ეკოტურიზმის განვითარების სტარტეგია

3.1.მდგადი ბუნებაზე დაფუძნებული ტურიზმის ხედვა

ფშავ-ხევსურეთის ეროვნული პარკის ხედვაა ადგილობრივ და საერთაშორისო ვიზიტორებს შესთავაზოს უნიკალური ბუნების გამოცდილება, მრავალფეროვნება და მომსახურების მაღალი სერვისი. ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორიების ტურისტული შეთავაზება გააუმჯობესებს დაცული ტერიტორიების იმიჯს და დაინტერესებულ მხარეთა შეთანხმებას გარემოს დაცვის კუთხით. შერჩეული ტურისტული პროდუქტები გაზრდის დტს-ოს შემოსავალს კონსესიებითა და მომსახურეობის გადასახადებით. ადგილობრივი მომსახურეობის პროვაიდერების ჩართვა (ადგილობრივი პროდუქტები, გიდის მომსახურება, საცხენოსნო ტურები, ღამის გასათევი

ობიექტები) შექმნის შემოსავალს და ხელს შეუწყობს ადგილობრივ მაცხოვრებლების კეთილდღეობის გაუმჯობესებას.

მომავალი ვიზიტორი ხედავს უფრო კარგად დაცულ დაცულ ტერიტორიას, სადაც ხორციელდება საპასუხისმგებლო ეკოტურისტული აქტივობები, გარკვეულია და სანდოა ვიზიტორთამომსახურების რეგულაციები და მაღალია სერვისის ხარისხი. პარკში მოწყობილია და გამართულად ფუნქციონირებს ტურისტული ინფრასტრუქტურა და მიზნობრივ ჯგუფებს სთავაზობს საინტერესო აქტივობებს. პროფესიონალური ვიზიტორთა სერვისი მოიცავს მაღალი ხარისხის ინფორმაციას და ტურის გაძღოლის მომსახურებას სულ მცირე სამ ენაზე (ქართული, რუსული და ინგლისური).

ყველა ტურისტული ადგილი და შესაბამისი ინფრასტრუქტურა კარგად არის ორგანიზებული, სუფთაა და ფუნქციონირებს შესაფერისი კვალიფიცირებული მომსახურე პერსონალით.

3.2.შემოთავაზებული ტურისტული მიმართულებები

ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორიების ტურისტული მიმართულებები ეფუძნება ეკო-ტურიზმის აქტივობებსა და ადგილობრივ ტურისტულ სერვისებს. დაცული ტერიტორიების მიკრო მიმართულებებს გააჩნია განსხვავებული დამახასიათებელი ნიშან-თვისებები და ტურიზმის განვითარების შესაძლებლობები. ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს შემოთავაზებული სტრატეგიული ტურისტული მიმართულებები და განვითარების აქტივობების შეჯამებას. უფრო მეტი დეტალები მოცემულია პრიორიტეტულ სამოქმედო გეგმაში.

PA	ტურისტული მიმართულებები		
	მოკლე-ვადიანი	საშუალო	გრძელ-ვადიანი
კორმა / ბარისახო	საერთო: ოთხივე სეზონის აქტივობების განვითარება კორმას ვიზიტორთა ცენტრში მოიცავს მოკლე და გრძელ ბილიკზე ფეხით სიარულსა და ველო ტურებს მთებში. კორმა/ბარისახოში, როგორც კავკასიის ბილიკის მთავარი ტურისტული ბანაკი (მაღალია მხოლოდ აქ არის ყაზბეგამდე მარაგის შესაძენად), ჩასვლა გაუმჯობესებულია რეგულარული სატრანსპორტო საშუალებებით, ფუნქციონირებს საკემპინგე ადგილები და პატარა სასტუმროები. სხვა აქტივობები მოიცავს წყალჯომარდობას/კაიკინგს(ქვემო დინებებში) და ალპინიზმის მარშრუტებს ტანიეს მწვერვალამდე და წროლამდე, ასევე ჭაუხზე (როშკადან). აგრეთვე,კულტურულ და ბუნებაზე დაკვირვების ტურებს, საგანმანათლებლო ტურს რაც ითვალისწინებს ვაჟა ფშაველას სახლ-მუზეუმის (მაგრამ არ არის შეზღუდული) მონახულებას ჩარგალში		
	• გზის გაუმჯობესების ლობირება • ჟინვალთან ბარისახომდე (მისადგომობის მთავარი ფაქტორი) • სალაშქრო და ველოსიპედით	• ადგილობრივი პროდუქტის გაყიდვის განვითარება • პატარა სასტუმროებისთვის ხელშეწყობა ბარისახოში, როშკაში, გუდანსა და უკანაფშავში • გუდანი/ატაბეს საკარვე ადგილის განვითარება	• საინფორმაციო ცენტრს შეუძლია შესთავაზოს სერვისები, ადგილობრივი პროდუქტები,

	სასიარულო ბილიკების მონიშვნა • ვიზიტორთა ცენტრისა და საინფორმაციო პროდუქტების განვითარება • კორშაში ადგილობრივი მუზეუმისა და ჩარგალში ვაჟა ფშაველას სახლ-მუზეუმის ფუნქციონირების ხელშეწყობა. • ბაზრისთვის მისაღები სატრანსპორტო სერვისის განვითარება (ადგილობრივი პროვაიდერებთან ერთად)	• თოვლზე სასიარულო ტურების (სკიტურები და თელის ფეხსაცმლის ტურები) განვითარება • თავშესაფრის მოწყობა ტანიეს ტბასთან	გიდების მომსახურების დაჯავშნა, ტრანსპორტის , საცხოვრებელი ბინის და, აღჭურვილობის (ნაწილობრივ ხელშეკრულზე ბით კერძო პროვაიდერებთან) ქირავნობა • ადგილობრივი ალპინისტური კლუბებისა და გიდების მოსამზადებელი სკოლების განვითარება • თუ ალპინისტური აქტივობები კარგად იქნება განვითარებული
უკანაფშავი	ზოგადად: თემზე დაფუძნებული ეკო-ტურიზმის განვითარება სალაშქრო და ველო მარშრუტების, საოჯახო სასტუმროებისა და კემპინგის მოწყობით. ბუნებაზე დაფუძნებული ტურისტული აქტივობების გამოცდილება		
	• სალაშქრო ბილიკების განვითარება შატილი/არჭილო და თუშეთი/ზორბალომდე • მოკლე სალაშქრო ბილიკების განვითარება ხეობაში • გზის მანიშნებლების და საინფორმაციო დაფების მოწყობა • ტრანსპორტის ორგანიზება სალაშქრო ბილიკების დაწყების ადგილამდე (ეპ-ის ადმინისტრაციის ორგანიზებით და კერძო სექტორის	• ადგილობრივი პროდუქტების წარმოება და გაყიდვა • თავშესაფრებისა და პატარა სასტუმროების განვითარება მათურაში • საკარვე ადგილის განვითარება უკანაფშავში	• თემზე დაფუძნებული ტურიზმი საოჯახო სასტუმროებში, კოტეჯებში, საკარვე საცხოვრებელი ადგილებით • სოფლის ტურიზმი • უკანაფშავის განვითარება როგორც კავკასიის დიდი ბილიკის

	განხორციელებით) • მთის ველობილიკების განვითარება		ალტერნატივა აწუნთა ხეობის გავლით
როშკა	ზოგადად: როშკის, როგორც მთის ეკო-ტურიზმის ცენტრის, კავკასიის დიდი ბილიკის (შატილი/ყაზბეგი), აბუდელაური ტბებამდე სალაშქროდ, არხოტი/ასას ხეობამდე და ჭაუხში ალპინიზმისთვის საბაზისო სოფლისგანვითარება.		
	• სალაშქრო ბილიკების მონიშვნა ყაზბეგი/ჯუთამდე ან ჯუთადან შატილამდე • საპიკნიკე ადგილებისა და საკარვე ბანაკების განვითარება აბუდელაურის ტბებზე • საოჯახო სასტუმრო სახლების გაუმჯობესება/ტრენინ გები	• ტურისტული თავშესაფრების განვითარება აბუდელაურის ტბებზე • ზამთრის ტურიზმის განვითარება (სქიტურები და თოვლზე სასიარულო ტურები) • ტერიტორიის დაცვა, არამდგრადი აქტივობების რეგულაციები	• ეკო- კურორტის ტიპის სასტუმროს მოწყობა როშკაში, მდგრადი კონსტრუქცია, როდესაც მაქსიმალურა დ გამოყენებულ ია ადგილობრივ ი მასალა, შერწყმული ბუნებასთან • ალპინიზმის განვითარება (ჭაუხი) • პარაგლაიდინ გის პოტენციალი (შესწავლა) • მთის ველო ტურების განვითარება არხოტში
შატილი	ზოგადად: შატილის, როგორც უნიკალური ისტორიული და ბუნებრივი ადგილის და კავკასიის დიდი ბილიკის მთავარი სოფლის განვითარება. შატილი უნდა გახდეს ეკო-განათლების ცენტრი ზაფხულის თვეებში (მაისი- ოქტომბერი) როგორც დიდი კავკასიონის ბილიკის ცენტრი. ტურიზმი შატილში იქნება სეზონური.		
	• ვიზიტორთა ცენტრისა და მის გარშემო არსებული ადგილების მოწყობა და აღჭურვა • მოკლე და საგანმანათლებლო ბილიკების მოწყობა	• სალაშქრო ბილიკების ქსელის გაუმჯობესება/განვითარება ალ ტერნატივებით (ყველა სირთულის) • ბილიკებზე თავშესაფრებისა და საკემპინგე ადგილების მოწყობა	• შატილისა და ზოგადად ხევის ურეთის აუთენტურობ ის და სიმშვიდის შენარჩუნება

	• გრძელი ბილიკის შეთავაზება • ღამისგასათევის ობიექტების გაუმჯობესება(სასტუმრო/საოჯახო სასტუმრო სახლი, საკარვე ადგილი) • სამშენებლო რეგულაციები, რათა შენარჩუნდეს აუთენტურობა(ადგილობრივი (მშენებლობა ადგილობრივი მასალებით) • ჟინვალ-ბარისახის გზის გაუმჯობესება(პრიორი ტეტულია) • შატილის გზის რეაბილიტაცია და გაუმჯობესება • კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების სააგენტოსთან თანამშრომლობა	• ბილიკებზე ხიდების მშენებლობა და სადაც მოითხოვს უსაფრთხოების მიზნით ბოგირების გაბმა • საცხენოსნო, ჯიპ- ტურების და MTB-ის განვითარება და შეთავაზებაშატილიდან მუცომდე და არდოტი • შატილის კოშკში მუზეუმის განვითარება	ყაზბეგთან შედარებით(ეს იქნება მთავარი ამოსავალი წერტილი მომავალში) • ტურიზმი მთელი წლის განმავლობაში ფოკუსირებული იქნება უფრო მეტად ბარისახოსა და უკანაფშავის ტერიტორიებზე •
არხოტის / ასას ხეობა	ზოგადად: არხოტი/ასას ხეობის განვითარებატანიეს ტბის ჩათვლით, როგორც სათავგადასავლო სასიარულო ტერიტორია,ნაკლებ კომფორტული, მაგრამ მიმზიდველი ველური ბუნებით		
	• ბილიკების მარკეტინგი (განსაკუთრებით შატილი-ტანიეს ტბა-არხოტი) • საკარვე ადგილის მოწყობა თავშესაფარი ტანიეს ტბაზე და არხოტში. ჭიმდას კლდესთან	• ტურისტული თავშესაფების განვითარება • არხოტის ხეობის გავლით ჯუთამდე(დაკავშირება ყაზბეგამდე) სალაშქრო ბილიკის განვითარება.	• ალპინიზმის განვითარება წროლისა და ტანიეს წვერზე, ასევე ჩიმდისკლდის ქედზე • მთის ველო ტურები ხეობის ზოგიერთ ნაწილში(დაკავშირება რომკასთან) • სასტუმროს / სასტუმრო

			სახლის მოწყობა არხოტში
--	--	--	------------------------------

ტურისტული მიმართულებები წარმოაჩენს ფშავ-ხევსურეთის დაცული ტერიტორიების მიკრო-დესტინაციების განსხვავებულ პროფილებს, რომლებიც შესაძლოა განვითარდეს იმ მიზნით, რომ შემუშავდეს გაყიდვის უნიკალური წინადადებები მიზნობრივი ჯგუფების მოსაზიდად. ზოგადად, მთელი ეროვნული პარკის უდიდესი პოტენციალია ადგილობრივი სალაშქრო აქტივობების დათუშეთიდან ყაზბეგამდე დიდი კავკასიონის ბილიკის (აღმოსავლეთი მონაკვეთის) არსებობა.

4. პროგრამული სამოქმედო გეგმა (PAP)

ზოგადი	GPS კოორდინატ ები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრ უქტურა / აქტივობებ ი	აქტივ ობები ს ნუმერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა	პასუხისმგებ ლობის განაწილება
1) დტს ინვესტიც ია								
ზოგადი მარკეტინ გი	ვებ ადმინისტრ ატორი	არ არის	1	ტუროპერატორთათვის ადგილის გასაცნობი ვიზიტი, როდესაც ვც სრულიად იქნება აღჭურვილი, საინფორმაციო მასალის ჩათვლით	ტუროპერატორების ადგილზე მოწვევა უნდა მოხდეს, როდესაც ვც სრულიად იფუნქციონირებს	10'000	საშუალო: მხოლოდ, როცა ტურპროდუქტი მზად არის	დტს /ადმინისტრ აცია
	ვებ ადმინისტრ ატორი	არ არის	2	ელ-ნიუსლეტერები განვითარების შესახებ/ ტუროპერატორების ინფორმირებისთვის	ტუროპერატორებმა უნდა მიიღონ სამუშაო მასალა, რომლის მიხედვითაც შეადგენენ თავიანთ ტურებს. ვც- ის სპეციალისტმა უნდა შეძლოს სატელეფონო ზარებზე და მათ მოთხოვნებზე ელ.ფოსტით 24 სთ-ის მანძილზე პასუხი	5'000	მაღალი: ტუროპერატორე ბთან ერთად რეკლამირება მნიშვნელოვანია , ყველა სიახლეზე კომუნიკაცია	დტს /ადმინისტრ აცია
	ვებ ადმინისტრ ატორი	იხილეთ კერძო და ტუროპე რატორებ	3	ახალი ბილიკების ტურების პუბლიკაცია ვებ გვერდზე, ლამაზი ფოტოებით, ფეისბუქის	მნიშვნელოვანია მეგობრული ვებ-გვერდის გამოყენება. აქამდე ფშავ-ხევსურეთის ეპ არ არის დტ-ის ვებ-გვერდზე	5'000	მაღალი: მარკეტინგი კეთდება ონლაინით	TJS მარკეტინგ ის სტრატეგი ისთვის

ზოგადი	GPS კოორდინატ ები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრ უქტურა / აქტივობებ ი	აქტივ ობები ს ნომერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა	პასუხისმგებ ლობის განაწილება
		ის ვებ- გვერდებ ი		და სხვა სოციალური მედიის გამოყენებით ატრაქციების წარმოსაჩენად	წარმოჩენილი. თუ დტს-ოს ვებ-გვერდი დარჩება ცენტრალიზებული, ეროვნულმა პარკებს უნდა ჰქონდეთ ცაკლე გვერდები, საიდანაც ვიზიტორები შეძლებენ მათთვის საჭირო ინფორმაციის მიღება ტერიტორიის შესახებ და არ ჭრდებათ დტს-ოს ვებ გვერდზე შესლა. იხილეთ http://www.caucasus-trekking.com/treks			რეკომენდა ცია
საინფორ მაციო მასალა	არ არის	ძირითა დად შატილის ბარათებ ია ხელმისა წვდომი	4	ბარათების ნაკრების გამოცემა (10-12 სხვადასხვა ფოტო)	მთელი რეგიონის ფოტოების ნაკრები შესაძლოა გამოიცეს და გაიყიდოს ვიზიტორთა ცენტრში (და სავარაუდოდ თბილისის წიგნების მალაზიში). ბარათებმა უნდა გადმოსცეს ადგილების დამახასიათებელი ხედები: ჭაუხი, თებულო, შატილი, მუცო, ასევე ნაკლებად ცნობილი ლანდშაფტი და ადგილები, როგორიც არის უკანაფშავი, ხახაბო, ტანიეს ტბა სხვ. (საუკეთესო,	2'500	საშუალო: კარგია, რომ იყოს კარგი პუბლიკაცია ვიზიტორთა ცენტრში	TJS მარკეტინგ ის სტრატეგი ისთვის რეკომენდა ცია

ზოგადი	GPS კოორდინატ ები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრ უქტურა / აქტივობებ ი	აქტივ ობები ს ნომერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა	პასუხისმგ ელობის განაწილება
					მაღალპოლიგრაფიული ბეჭდვით).			
	არ არის	არსებულ ი 1:50'000 ჯეოლენდ ის ტოპოგრა ფიული რუკები	5	ახალი ბილიკების მარკირებისას ტოპოგრაფიული რუკის განახლება	ვც-ში რუკების გავრცელება/გაყიდვა, ონლაინ გაყიდვები. ახალი რუკის გამოცემის აუცილებლობა უახლოეს პერიოდში არ არის საჭირო, მხოლოდ ახალი ბილიკების მომზადებისას (ძირითადად ბილიკები უკვე არსებობს როგორც GPS tracks)	5'000	მაღალი: აუცილებელია ყველა მოლაშქრესთვის , დამატებით GPS-სთვის	TJS მარკეტინგ ის სტრატეგი ისთვის რეკომენდა ცია
	არ არის		6	ყველა ძირითადი ბილიკის, ტურისა და აქტივობის ბრუშრის მომზადება	5 ბილიკი კორშს ვიზიტორთა ცენტრიდან (როგორც არის აბუდელოური - ჭაუხი, შურის ციხე, უკანაფშავი - ქვეითად, ცხენით, ველოსიპედით, ატაბე- ტანიეს ტბა) კორშის მუზეუმი, ჩარგალის მუზეუმი სხვ. ეპ-ის და ადგილობრივი ტურისტული სერვის მომწოდებლების მიერ შეთავაზებული სერვისებზე ინფორმაციის დატანა	7'500	მაღალი: საინფორმაციო ცენტრს სჭირდება პროდუქტზე ინფორმაცია	დტს /ადმინისტ რაცია
	არ არის	2 მეგზური არსებობს (ლელა ხარტიშვი	7	მეგზურების პრომოუშენი, ვც-ში წარდგენა გასაყიდად, ტრეკინგის ვებ-გვერდის,	ლელა ხარტიშვილის მიერ მომზადებული ფშავ- ხევსურეთის მეგზური, და კავკასიის ბილიკების	0	მაღალი: ვც-ში განრცელება	დტს /ადმინისტ რაცია

ზოგადი	GPS კოორდინატ ები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრ უქტურა / აქტივობებ ი	აქტივ ობები ს ნუმერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა	პასუხისმგებ ლობის განაწილება
		ლი, ფშავ- ხევსურეთ ი)		რესურსების წარდგენა ინტერაქტიულ ეკრანზე	მეგზური, რაც პოლონეთის პროექტით მომზადდა (რაც უფრო ზოგადია პირველ 144 გვერდზე, ვიდრე ბილიკების აღწერების განყოფილება) http://www.cotg.pttk.pl/dok/przewodnik_gruzja/Gruzja_ang_internet.pdf . არსებობს ასევე სხვა ინფორმატიული წყაროები როგორც არის წიგნი "Under Eagles Wings (2007) ; ასევე ვებგვერდი www.caucasus-trekking.com/khevsureti			
	არ არის	სისტემატ ური ფოტო კოლექცია არ არის	8	ყველა პატარა ძეგლის/ლანდშაფტის/რე ობის ფოტოების შეგროვება. ფოტო ბიბლიოთეკის შექმნა და ვიზიტორთა ცენტრში გამოფენა. ფშავ- ხევსურეთის ეპ-ს კატალოგის წარმოჩენა	ადგილების სისტემური ნუსხის შექმნა და ყველა ადგილის ფოტოს გადაღება (სხვადასხვა სეზონზე) შესაძლოა, როგორც ფოტოგამოფენა, გაკეთდეს რუკასთან ერთად. რეგიონის ყველა კულტურული ძეგლი/რესურსი თუნდაც პატარა და ნაკლებად მნიშვნელოვანი. უნდა იყოს შთამბეჭდავი. სასურველია ახლო ხედი და ფოტოს მიმოხილვა. კულტურული და	3'500	საშუალო: კარგია რომ მოხდეს პოპულარიზაცი ა ვიზიტორთა ცენტრში	დტს /ადმინისტრ რაცია

ზოგადი	GPS კოორდინატ ები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრ უქტურა / აქტივობებ ი	აქტივ ობები ს ნუმერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა	პასუხისმგებ ლობის განაწილება
					ბუნების ძეგლების დეტალური ნუსხის შექმნა და მიმოხილვა / ისტორია, ღირსესანიშნაობა სხვ. მაგ. მუცო, არდოტი, ხახაბო, შატილი, კისტანი, ლებაისკარი (სავარაუდო თანხა ნუსხის შესადგენად და მონაცემების შესაგროვებლად 3500 ევრო)			
	ძირითადა დ ორივე ვც-ში		9	მერჩენდაიზინგული პროდუქტის გაყიდვა	მერჩენდაიზინგული პროდუქტი განსაკუთრებით ეროვნულ პარკში. შესაძლოა იყოს ქუდები, ჭიქები, სტიკერები, მაგნიტები, კალმები, მაისურები (თანამედროვე დიზაინით) (კორშის და შატილის ვიზიტორთა ცენტრებისთვის)	5'000	საშუალო: მერჩენდაიზინგ ული პროდუქტი არის შემოსავლის მიღების წყარო თუ ბევრი ვიზიტორი ჩამოდის	დტს /ადმინისტ რაცია
ზოგადი ტრენინგ ები			10	ტრენინგები ვც-ში ადგილობრივი პროდუქტის გასაყიდად და პირდაპირ ვიზიტორებზე	ადგილობრივი პროდუქტის ტრენინგი უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას წარმოების ტექნოლოგიაზე, შესაბამის ხარისხსა და შეფუთვაზე სხვ. (პოტენციური თანამშრომლობა ელკანასთან)	5'000	საშუალო: თემის ჩართულობის პოტენციალი	დტს /ადმინისტ რაცია
			11	ვც-ის თანამშრომლების	ვიზიტორთა ცენტრის	2500	საშუალო:	დტს

ზოგადი	GPS კოორდინატ ები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრ უქტურა / აქტივობებ ი	აქტივ ობები ს ნომერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა	პასუხისმგებ ლობის განაწილება
				ტრენინგი ადგილობრივი პროდუქტის გაყიდვა კომერციულ ინტერესის გათვალისწინებით	თანამშრომლები უნდა გადამზადდნენ ადგილობრივი პროდუქტის შერჩევასა და გაყიდვაში - რომელი პროდუქტია მიმზიდველი და როგორ შეიძლება წარდგეს და გაიყოს ვიზიტორთათვის (სტიმულირების სქემა / გაყიდვების % => ხელფასზე დანამატი მნიშვნელოვანი იქნება)		ადგილობრივი პროდუქტი კარგია რომ გაიყიდოს, ეკონომიკური სარგებელი მხოლოდ ვიზიტორთა ბევრი რაოდენობით არის შესაძლებელია	/ადმინისტრაცია
			12	ტრენინგები ბილიკების მარკირებაზე	ბილიკის მონიშვნა მოითხოვს გამოცდილებას და სტანდარტების გათვალისწინებას. ხელოსნებს, რომლებიც ბილიკების მონიშვნაზე იმუშავებენ, უნდა ჩაუტარდეთ შესაბამისი ტრენინგი	5'000	მაღალი: ადგილობრივ სამუშაო პერსონალს და რეინჯერებს უნდა ჩაუტარდეთ ტრენინგი	დტს /ადმინისტრაცია
			13	ვც-ის და დტს-ს თანამშრომლების ტრენინგი დტ-ზე ტურების განვითარებასა და ბაზარზე წარსადგენად	ვც-ის თანამშრომლები ამ დავალებას მარტო ვერ გაუმკლავდებიან. დტს-ს თანამშრომლებმა მარკეტინგული ღონისძიებებით უნდა შეუწყონ ხელი სამიზნე ჯგუფების ინფორმირებას (e.g.	2500	მაღალი: დტ და დტს-ს თანამშრომლები ტრენინგებისგან მიიღებენ სარგებელს	დტს /ადმინისტრაცია

ზოგადი	GPS კოორდინატ ები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრ უქტურა / აქტივობებ ი	აქტივ ობები ს ნომერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა	პასუხისმგებ ლობის განაწილება
					საცხენოსნო ტურებს ჭირდება რეკლამა და შემდეგ ადგილზე ფუნქციონირებს). 1 კვირა ტრენინგი ტურიზმის მარკეტინგის სპეციალისტისგან ტუროპერატორების ჩართულობით, ადგილებზე ვიზიტებით			
			14	ტურიზმის კომუნიკაციის ტრენინგი რეინჯერებისთვის	რეინჯერებს სჭირდებათ ვიზიტორებთან კომუნიკაცია ნაგვის გატანის საკითხებზე, უსაფრთხოების და სხვა რეგულაციების დაცვაზე და ასევე მიღება/დახვედრაზე. (2-კვურუანი ვორკშოფი მასპინძლობაში და კომუნიკაციის ტრენინგი, წარმატებული დასრულება => ხელფასზე დანამატი). ასევე ურთიერთობა ბორკომის ეროვნულ პარკთან და ტრენინგები ვიზიტორთა სპეციალისტების მიერ მათთვის იქნება სასარგებლო. ტრენინგის ხარჯი 10 დღე / 500 ევრო/დღე (ტრანსპორტის,	5000	მაღალი: ტურიზმის მართვაში ეპ-ის მნიშვნელოვანი პერსონალია რეინჯერები. მათ ეხებათ ადგილზე ტურიზმთან დაკავშირებული ყველა დავალების შესრულება	დტს /ადმინისტრაცია

ზოგადი	GPS კოორდინატ ები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრ უქტურა / აქტივობებ ი	აქტივ ობები ს ნომერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა	პასუხისმგებ ლობის განაწილება
					კვების და ტრენერის ჰონორარის გათვალისწინებით).			
ზოგადი კოორდი ნაცია	APA / SPPA	თანამშრო მლობა ტურიზმი ს ერ.ადმინი სტრაციას თან / კონსულტ აცია SPPA	15	კონსულტაცია შესაბამის ბილიკებზე დეტალური მარკირების და საგზაო მანიშნებლების მოსამზადებლად და ბილიკების ინფრასტრუქტურული სამუშაოები	ბილიკების მარკირება და მშენებლობა შესაძლოა მოხდეს ტურიზმის ერ.ადმინისტრაციის ბილიკების პროგრამასთან თანამშრომლობით. ბილიკების დაგეგმვისას გასათვალისწინებელია GNTA გაიდლაინები და ბილიკების შეთავაზება GNTA-ის ფორმატით უნდა განვითარდეს. ეს მოიცავს ნიშნულების და დაფების ზუსტ ადგილმდებარეობას, მარშრუტის სიზუსტეს სხვ.	დამოკიდებ ულია მოქმედების არეალზე	მაღალი: ფასით ეფექტური / სინერგია	დტს /ადმინისტ რაცია
		მცხეთა- მთიანეთ ის რეგიონთა ნ თანამშრო მლობა	16	ორგანიზება /მონაწილეობის მიღება მცხეთა მთიანეთში რეგულარულ საკოორდინაციო შეხვედრებზე	რეგიონალური განვითარების გეგმასთან სინერგიის მოკვლევა და ჟინვალ- ბარისახოს გზის გაუმჯობესების (პრიორიტეტი) ლობირება	0	მაღალი: ფასით ეფექტური / სინერგია	დტს /ადმინისტ რაცია რეგიონის ხელისუფ ლებასთან თანამშრომ ლობით

ზოგადი	GPS კოორდინატ ები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრ უქტურა / აქტივობებ ი	აქტივ ობები ს ნომერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა	პასუხისმგებ ლობის განაწილება
		ფშავხევს ურეთის ეპ-ში მისასვლე ლი გზა ცუდ მდგლომა რეობაშია	17	ჟინვალი-ბარისახოს გზის გაუმჯობესება (ყველაზე სასწრაფო), შატილის გზის რეგულარული შეკეთება მნიშვნელოვანია	რეგიონალური განვითარების გეგმა მიუთითებს თბილისიდან შატილამდე მგზავრობის დროს - 6 საათს და აღნიშნავს, რომ გზის 80 კმ მონაკვეთი საჭიროებს შეკეთებას. თუმცა არსებობს ერთი პრიორიტეტული მონაკვეთი: ჟინვალი ბარისახო (გზა არ მდებარეობს სხვადასხვა მთიან ტერიტორიაზე, მაგრამ არ არის შეკეთებული). მოგზაურობის დრო შესაძლოა შემცირდეს მინიმუმ 1 საათით და კომფორტული მგზავრობის შესაძლებლობა მეტად გაიზრდება თუ გზის ეს მონაკვეთი შეკეთდება. ეს ასევე, ფშავის არაგვის მთელ ხეობას მიღწევადს გახდის. ტერიტორიაზე ეს ყველა სახის ტურიზმის განვითარებისთვის პრიორიტეტულია. ბარისახო და (ვც კორშა) საჭიროებს 1 სთ გზას რომ ჩახვიდე დათვისჯვრის უღელტეხილზე	არ არის ამ სწავლების ნაწილი	მაღალი: წვდომის გაუმჯობესება ტურიზმის განვითარების წინაპირობაა	რეგიონის ხელისუფ ლება

ზოგადი	GPS კოორდინატ ები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრ უქტურა / აქტივობებ ი	აქტივ ობები ს ნუმერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა	პასუხისმგებ ლობის განაწილება
					და შემდეგ 1.5 საათს შატილამდე მისასვლელად.			

სულ

63'500

მიკრო- არეალი: კორშის ვიზიტორთა ცენტრი და ბარისახოს ტერიტორია	GPS კოორდინატე ბი UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქ ტურა / აქტივობები	აქტი ვობე ბის ნუმე რაცი ა	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობა	აღწერა	სავარაუ დო საინვეს ტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
							პრიორიტიზება დაინტერესებულ მხარეებთან სამუშაო შეხვედრაზე: ქულების რ-ბა
1) დტს ინვესტიცია							
კორშის ვიზიტორთა ცენტრი	494038.09 m E 4703064.42 m N	არ არის	1	ახალი შენობება	კორშის ვიზიტორთა ცენტრს სტრატეგიული მდებარეობა აქვს გზასთან ახლოს, თუმცა ეს ადგილი თავად არ არის ვიზიტორთა დესტინაცია, მხოლოდ საინფორმაციო ცენტრს წარმოადგენს. შესაძლოა შეიცვალოს "4 სეზონის მიდგომის" განვითარების შემთხვევაში	არ არის კვლევ ის ნაწილ ი	მიმდინარე 4 ქულა
	არ არის		2	ავტოსადგომის მშენებლობა	ავტოსადგომი ვიზიტორთა ცენტრთან შესაფერისია (განსაკუთრებით ,თუ აქ	არ არის	მიმდინარე 1 ქულა

					ტურების შეთავაზება ან ტაქსის სერვისის შესაძლებლობა), სხვა ავტოსადგომი შესაძლოა მოეწყოს გზის გადაკვეთაზე დაგეგმილი ვიზიტორთა ცენტრის საპირისპირო მხარეს	კვლევის ნაწილი	
ნიშნულები	არ არის		3	ვიზიტორთა ცენტრის გზის თვალსაჩინო მაჩვენებლების მონტაჟი	დიდი, თვალსაჩინო ნიშნულები უნდა დამონტაჟდეს ვიზიტორთა ცენტრისთვის ხეობის გასწვრივ, ჟინვალის წყალსაცავიდან შატილამდე, შემდეგ თვალისგან, მდაროსკარში, ჩარგალის გადასახვევთან, უკანაფშავის გადასახვევთან და თავად ბარისახოში, ვიზიტორთა ცენტრი უნდა მოინიშნოს შენობამდე 200 მეტრით ადრე და შემდეგ თავად შენობასთან (10 საგზაო ნიშანი)	5'000	მაღალი: ვიზიტორთა ცენტრის მოწყობისთანავე 3 ქულა
	არ არის		4	ვიზიტორთა ცენტრთან გზის გასწვრივ ბანერის მონტაჟი	ბანერი უნდა დამონტაჟდეს გზაზე, ვიზიტორთა ცენტრის მისანიშნებლად. სხვა შემთხვევაში თვალსაჩინო დაფები უნდა განთავსდეს ორივე მიმართულებით (ბორჯომის და ჯავახეთის ვიზიტორთა ცენტრის ცუდი მაგალითი)	1'000	მაღალი: როგორც კი მშენებლობა დასრულდება 1 ქულა
	არ არის		5	ვიზიტორთა ცენტრთან საინფორმაციო დაფების მონტაჟი	2 საინფორმაციო დაფა სხვადასხვა რუკით და ადგილის აღწერით, სხვადასხვა სიგრძის ბილიკების და სხვადასხვა აქტივობების აღწერით (დტ-ის მთელი და მიმდებარე ტერიტორიის ზოგადი აღწერა) => კორმის ვიზიტორთა ცენტრი პერსპექტიული ადგილია	2'000	მაღალი: როგორც კი მშენებლობა დასრულდება 1 ქულა
ინფო მაღაზია და ადგილობრივი	არ არის		6	ვიზიტორთა ცენტრში ინფო მაღაზიის	ვიზიტორთა ცენტრში საინფორმაციო მაღაზიამ უნდა გაავრცელოს ყველა რეგიონის აქტივობების ბროშურები და	staff?	მაღალი: ვიზიტორთა ცენტრის

ვი პროდუქტის გაყიდვა				ფუნქციონირება	უფრო ძვირადღირებული ნაბეჭდი მასალა, რუკები და მეგზურები გაყიდოს. ასევე კერძო სარეკლამო მასალების გავრცელება, როგორც არის არაგვის სათავგადასავლო კლუბი. წყალჯომარდობა რეკომენდებულია კერძო ბიზნესის აქტივობების მხარდასაჭერად, ინფორმაციის გასაცვლელად		საინფორმაციო და მარკეტინგული როლი 5 ქულა
	არ არის		7	ადგილობრივი პროდუქტის მაღაზიის ფუნქციონირება / ვიზიტორთა ცენტრში კუთხე	ადგილობრივი პროდუქტი როგორც არის თაფლი, ხელნაკეთობები, ჩირი, ჯემი, თხილი სხვ. შესაძლოა განვითარდეს, თუ ადგილობრივი მწარმოებლები დაინტერესდებიან და ექნებათ სურვილი გაიარონ ტრენინგი პროდუქტის სტანდარტების გასაუმჯობესებლად.	staff?	საშუალო: შემოსავლის შექმნა, თუ ვიზიტორი ბევრია 1 ქულა
ბილიკები (ვც-ის სიახლოვეს)	494267.00 m E 4702447.00 m N	არ არის მონიშნული	8	ბილიკი და ნიშნული, საინფორმაციო დაფა შურის ციხესიმაგრის წარმოსაჩენად (ვც-თან სიახლოვეს)	ვიზიტორთა ცენტრისთვის მნიშვნელოვანია ტურისტული ადგილების ქონა სიახლოვეში /მიკროდესტინაციაზე, თუნდაც ის არ იყოს დაცული ტერიტორიაზე. ციხესიმაგრის პრომოუშენი. 1 კმ-ზე ნაკლები დისტანცია ვიზიტორთა ცენტრიდან.	200	მაღალი: მიკროდესტინაციის პრომოუშენი (4 სეზონის შეთავაზება) 1 ქულა
	495643.76 m E 4700929.55 m N	მონიშნული ბილიკი პოლონური პროექტის ფარგლებში	9	კუდნისლას მთაზე ლაშქრობის პრომოუშენი შურის ციხესიმაგრის და მაღრანის დასახლებების გავლით, ნიშნულების და მარკირების	იგივე მიზეზი, როგორც ზემოთ. მაღრანის დასახლებიდან და ლიქოვისწყლის გზიდან ბილიკი შესაძლოა წრიულ მარშრუტად დამუშავდეს (ბილიკი ზემოთ და ქვემოთ). 10 კმ წრიული, 700მ სიმაღლის სხვაობა (პოლონეთის პროექტი ბილიკი 7: ლურკი ბილიკი)	2'000	საშუალო: არსებული ბილიკი საჭიროებს ნიშნულების განახლებას 2 ქულა

				განახლება			
		მონიშნული ი ბილიკი პოლონური ი პროექტის ფარგლებში ი	10	ნიშნულების განახლება და 15 კმ წრიული ბილიკის მარკირება	პოლონური პროექტი: 6 წითელი ბილიკი: წრიული არაგვის მდინარე – ჩირდილის სოფელი – ბუჩუკურთა – უკანაფშავი – მდ.არაგვი (15კმ)	3'000	საშუალო: არსებული ბილიკი საჭიროებს ნიშნულების განახლებას
	თუ შესაძლებელია, ვიზიტორთა ცენტრთან, სხვა შემთხვევაში, არ არის შესაფერისი	არ არის	11	თემატური ბილიკი "ხევსურეთის არაგვი", მდინარის და ხეობის ეკოსისტემის აღმოჩენა	საინფორმაციო დაფები გეოლოგიის, ეკოლოგიის, ისტორიის და ხეობის მოსახლეობის აღწერით. საუკეთესო ადგილი უნდა შეირჩეს (სავარაუდოდ დამხმარე ზონაში მეგობართა ასოციაციის მიერ)	15'000	საშუალო: დამხმარე ზონაში აქტივობების საჭიროება 1 ქულა
სხვა ტურისტულ ი პროდუქტი (კერძო სექტორთა თანამშრომ ლობით)	ვიზიტორთა ცენტრთან	მხოლოდ არაგვის სათავეადა სავლო ცენტრთან და ჯომარდის კლუბთან	12	სამთო ველოსიპედების ქირავნობის და ბილიკების განვითარება, მონიშვნა კორშის ვიზიტორთა ცენტრთან (ან კერძო სექტორთან თანამშრომლობით)	გზა: ვც-უკანაფშავი (24კმ ერთი გზა); 2. გზა ვც-ჭალისოფელი (7კმ ერთი გზა, 500 მ ზემოთ); 3. ვც -უკანაფხო / ბუჩუკურთას ხეობა (5კმ ერთი გზა 500 მ ზემოთ) 4. ტრანსფერი დათვისჯვარში და მხოლოდ დაღმართზე 1400 მ დაშვება ვიზიტორთა ცენტრამდე) 5. ცვ-როშკა (15კმ ერთი გზა 800მ გაგრძელების შესაძლებლობით როშკისღელეს ახალი გზის უღელტეხილზე)	1'000	მაღალი: სამთოველოსიპედ ების პოტენციალი დიდია, მოკლე ტურისტულ გზებზე ბილიკებზე 2 ქულა
	498397.73 m E 4705698.01 m N	აქამდე ქაოტურად და კერძო პირების	13	ჭალისოფლის ჯიპტურების საგზაო მანიშნებლების და ნიშნულების	გზის მდგომარეობა ყოველი გაზაფხულის წინ უნდა შემოწმდეს მის რეკლამირებამდე	1'000	მაღალი: ჯიპტურების პოტენციალი დიდია შერჩეულ

		მიერ დამონტაჟე ბული		მონტაჟი (დამატებით ვიზიტი კოპალას ჯვრის და ჩიმყაურის ნანგრევების მიმართულებით)			გზებზე
	510544.64 m E 4694644.11 m N	აქამდე ქოტურად და კერძო პირების მიერ დამონტაჟე ბული	14	უკანაფშავში ჯიპტურების პრომოუშენი	იხილეთ ასევე უკანაფშავის მიკროდესტინაცია	0	მაღალი: ჯიპტურების პოტენციური დიდია შერჩეულ გზებზე

II) დამხმარე
ზონის
ინვესტიცია

პიკნიკისა და კემპინგის ინფრასტრუ ქტურა	495035.25 m E 4698897.72 m N	საპიკნიკე არაფორმა ლური ადგილები	15	საპიკნიკე და საკარვე ადგილების მოწყობა	ხევსურეთის არაგვის გაყოლებაზე საპიკნიკე ტერიტორიისთვის ბევრი პოტენციური ადგილია, უდნა შემოწმდეს ადგილის სტატუსი, რეკომენდებული ადგილი ერთ-ერთი ვერსიას	10'000	საშუალო: ვიზიტორთა რაოდენობა უნდა გაიზარდოს, რიმ გამართლოს ინვესტიცია 4 ქულა
არ არის შერჩეული, ვც-თან ახლოს	არ არის	არ არის	16	შეირჩეს საკარვე ადგილი ლაშქრობის დასაწყებად ვიზიტორთა ცენტრთან საფეხმავლო მანძილზე, კემპინგის ადგილის მოწყობა	თბილისი-ბარისახოს მიკროავტობუსის გაჩერებიდან წვდომა, ადგილობრივ მაღაზიასთან ჩასვლა, ტრანსპორტის ქირავნობა, ვიზიტორთა ცენტრთან წვდომა მნიშველოვანი ფაქტორებია ადგილის შერჩევისას გადაწყვეტილების მისაღებად, შესაძლოა ფუნქციონირებდეს კერძო ადამიანის მიერ, მაგრამ თავიდან - კერძო	10'000	საშუალო: ვიზიტორთა რაოდენობა უნდა გაიზარდოს, რათა გამართლოს ინვესტიცია

				სანიტარული აღჭურვილებით, შემოღობვა, ზოგადად მარტივი საკემპინგე ქოხები	კონსესიონერის მიერ		
ლამის გათევა	ვიზიტორთა ცენტრთან ახლოს	მარტივი საოჯახო სასტუმრო- ს ახლი კორმაში არსებობს, არ არის დიდი ჯგუფების თვის შესაფერის ი	17	სასტუმრო- სახლები კორმაში ფუნქციონირებს, არ არის დიდი ჯგუფებისთვის შესაფერისი	გესთჰაუზის მფლობელთათვის ტრენინგების ორგანიზება, სასტუმრო სახლების ნუსხის შედგენა და ლამისგათევის პრომოუშენი სერვისებისა და პირობების რეალური აღწერილობის ჩათვლით	5'000	მაღალი: თემის მხარდაჭერა/ სერვისები საჭიროა, ტრენინგებზე მოთხოვნაა 1 ქულა
ტაქსი / სატრანსპორ ტო სერვისი, ექსკურსიებ ი	ვც-თან	არ არის ორგანიზებ ული, ქაოტურია	18	ძირითად დესტინაციებზე სატრანსპორტო სერვისის შეთავაზება ან ტურები გიდების თანხლებით	დესტინაციები: რომკა, არხოტი/ამლა, გუდანი/ატაბე, დათვისჯვარი/მატილი, უკანაფშავი, თბილისი, შეთავაზებები ფიქსირებული ფასებით ვიზიტორთა ცენტრში დაჯავშნის შესაძლებლობებით. შესაძლოა საკომისიოს გათვალისწინება. ეს კარგი მომსახურებაა ვიზიტორთათვის. რეგულარული მინიბასის სერვისი უნდა დამკვიდრდეს და გაპიარდეს.	0	მაღალი: ადგილობრივი თემის სერვისების შეთავაზებების საჭიროება არსებობს, ჯავშანი და მარკეტინგი ეროვნული პარკის მიერ (სულ მცირე დასაწყისში)
მუზეუმი		არსებული კორმის მუზეუმი	19	კორმის მუზეუმის პრომოუშენი	მოკლე გაჩერება - მუზეუმში ვიზიტი კარგი შეთავაზებაა, განსაკუთრებით წვიმიან ამინდში. რეკლამირება უნდა მოიცავდეს ვებ-პრეზენტაციას, ვც-ში ფლაერებს,	0	მაღალი: არსებულ ინფრასტრუქტურ ასთან თანამშრომლობა.

					სამუშაო საათების შესახებ ინფორმაციას ა.შ.		ნიშნულების და მარკეტინგული მხარდაჭერის შეთავაზება
ალპინიზმის შეთავაზება	ვც-ში	კერძო სექტორი/ მთის გიდები / ტუროპერატორების მწვერვალზე შეთავაზებები (ძირითადად ყაზბეგში)	20	ალპინიზმის პროგრამების განვითარება, კერძო გიდების გადამზადება	პროგრამის განვითარება (ტურების ჭაუხის, ჩიმღას, წროლის/ტანიის მთის მწვერვალზე საქართველოს მთის მოლაშქრეთა ასოციაციასთან თანამშრომლობით, საექსკურსიო ტურები (მარტივი / საშუალო/ რთული)	5'000	საშუალო: საჭიროებს კერძო სექტორის გიდებს 2 ქულა
სკიტურები	სხვადასხვა მწვერვალი	არ არის	21	ბარისახოში სკიტურების განვითარება	ბილიკები შესაძლოა განვითარდეს საქართველოს მოლაშქრეთა ასოციაციასთან ერთად ა) მგ. საჩალის მწვერვალი გიგურთას მდელიდან /ჩირდილამდე (დათვისურა) ხმალა/ბარისახოდან ქედის გასწვრივ, ბ) წახალეს მთიდან სკიტური (ღულის გავლით (N-მხარე or Pl Keo ბარისახოს ზემოთ (S-მხარე); სხვა სკიტურების განვითარება რომკა, გუდანის, ატაბეს, დათვისჯვრის მიმართულებით, ასევე უფრო გრძელ მაგრამ მეტად რთულად მისადგომ მარშრუტებზე.	5'000	მაღალი: საჭიროებს კერძო სექტორის გიდებს, გაზრდილ ზამთრის შეთავაზებებს 1 ქულა
თოვლის ფეხსაცმელე	სხვადასხვა მწვერვალზე	არ არის		ბარისახოში სკიტურების	სკიტურების მსგავსი, უფრო სწორი ბილიკების შერჩევა სკიტურებთან	2'500	მაღალი: საჭიროებს კერძო

ბის ბილიკი				განვითარება	კომბინირებული)		სექტორის გიდებს, გაზრდილ ზამთრის შეთავაზებებს
------------	--	--	--	-------------	----------------	--	--

სულ

67'700

მიკრო- არეალი :უკანაფშავი	GPS კოორდინატ ები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტუ რა / აქტივობები	აქტი ვობე ბის ნუმე რაცი ა	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდ ო საინვესტი ციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
							პრიორიტიზება დაინტერესებულ მხარეებთან სამუშაო შეხვედრაზე: ქულების რ-ბა
ჩასვლა	მთელი ხეობა	მოხრეშილი გზა შედარებით კარგ მდგომარეობა ში (ოქტ.2016),	1	უკანაფშავში გზის შეკეთება	როგორც ჩანს, რეგულარული შეკეთება ხორციელდება მუნიციპალიტეტის მიერ	0	საშუალო: ამ ეტაპზე შესაფერისი მდგომარეობა 1 ქულა
	მთელი ხეობა	იშვიათი საზოგადო ტრანსპორტი	2	ტრანსპორტის ორგანიზების განხორციელება /საზოგადო ტრანსპორტი უკანაფშავში	ტაქსი, ტრანსპორტი, საზოგადო ტრანსპორტი, ვიზიტორთა ცენტრიდან უკანაფშავის მიმართულებით (15-20 წთ/ 10 კმ),საზოგადო ტრანსპორტი შუაფხოში 2-ჯერ კვირაში, იქიდან 14კმ უკანაფშავში ბილიკის დასაწყებად (1 დამატებითი დღე	ვიზიტო რთა ცენტრი ს თანამშრ ომლები	მაღალი: ტრანსპორტის გაუმჯობესება / გასვლების განრიგი სხვ. 2 ქულა

				(ვიზიტორთა ცენტრიდან) და თბილისიდან	ან საჭიროა ტრანსფერის სერვისი); ტრანსპორტის ორგანიზების შესახებ ინფორმაცია ეროვნული პარკის მიერ უნდა იყოს გადმოცემული / ტრანსპორტის დაჯავშნის შეთავაზება		
ბილიკის ინფრასტრუქტურა	მთელი ხეობა	რამდენიმე ბილიკი არსებობს (პოლონური პროექტი/Polish Aid Project)	3	პოლონური პროექტით მონიშნული ყველა ბილიკის ხელახალი მონიშვნა და ნიშნულების მონტაჟი	ამჟამად სხვადასხვა ფერით მონიშნული ბილიკები ძალიან დამაბნეველია, რადგან ფერები ადგილებზე იცვლება. ასევე ნიშნულები არასაკმერისია, არ არის სათანადო ადგილებზე და ორივე მიმართულება არ არის გათვალისწინებული. ბილიკები უნდა მონიშნოს ტურიზმის ეროვნული სააგენტოს სტადარტებით (და დამატებით მარტივი და რთული ბილიკების მითითებით) როგორც შვეიცარიის სტანდარტებში წითელი-თეთრი (ადვილი), მაგრამ თეთრი (ალპური/რთული). ეს სხვაობა არ გვიჩვენებს ბილიკის სიგრძისა და სიმაღლის სხვაობას, მაგრამ წარმოადგენს ტექნიკურ სირთულეს. აქამდე საქართველოში მხოლოდ მარტივი ბილიკებია მარკირებული	იხილე თ ინდივიდუალური ბილიკებისთვის დეტალები	მაღალი: ბილიკების ნიშნულების განახლება საჭიროა 1 ქულა
	495431.83 m E 4697085.51 m N	არ არის	4	დიდი საინფორმაციო დაფის მონტაჟი (წინა და უკანა მხარეს) ბილიკების რუკით და ეროვნული პარკის შესახებ	საინფორმაციო დაფა უნდა მოიცავდეს ბილიკებს, ყველა ბილიკის დისტანციას, ღამის გასათევი საშუალებების ინფორმაციას (მაგ. საკარვე ადგილები და სასტუმრო-სახლები), შესაბამის ინფორმაციას ეროვნული პარკის, პარკის ლოგოს, ქცევის წესებისა და	1'000	მაღალი: დამატებითი ინფორმაცია უკანაფშავის შესახებ საჭიროა 5 ქულა

				მთელი ხეობის ინფორმაცია (უკანაფშავში შესასვლელში) აქ იწყება ასევე ბილიკი 8 "მწვანე ბილიკი"	უსაფრთხოების ნორმების დაცვის შესახებ. ხეობაში შესასვლელი სტრატეგიული ადგილია მოგზაურების მოსაზიდად (საინფორმაციო დაფის ხარჯი და რუკა)		
	495431.83 m E 4697085.51 m N	8. მწვანე ბილიკი ფშავში: ორწყალი-თხილიანა-შუაფხო-მუქო-უკანაფშავი (19კმ)	5	ნიშნულები და გზის მანიშნებლები, ბილიკის, უფრო როგორც სამთო ველის და არა საფეხმავლო ბილიკის მონიშვნა	ბილიკი ხეობას მიუყვება. საინტერესო მთის ველო მარშრუტების ტური საცობების გარეშე (სარემონტო კომპლექტი სავალდებულოა) 19 კმ(ბორჯომ-ხარაგაულის პარკით განსაზღვრული ფასია 500 ლარი /200 ევრო კმ-ზე , ნიშნულების, საღებავების, სამუშაო ძალის გათვალისწინებით სხვ.)	3'800	საშუალო: დამატებითი შეთავაზება უკანაფშავში, საინტერესო იქნება, თუ მთის ველოსიპედების შეთავაზება მოხდება 5 ქულა
	497654.71 m E 4696678.27 m N	9.შავი ბილიკი თხილიანა - ცაბაურთა (10კმ) (დამატებით 2 კმ შუაფხოში ჩასასვლელი ყვითელი ბილიკი)	6	ბილიკის მონიშვნის განახლება და გზის მანიშნებლების განსაზღვრა	საინტერესო წრიული ბილიკი ირემკალოს გავლით, როგორც 1-დღიანი ბილიკი უკანაფშავში, ადვილად მისასვლელი საზოგადოებრივი ტრანსპორტით 1 ქულაბარისახოს გზიდან, სულ 12კმ	2'400	საშუალო: უკანაფშავის დამატებითი შეთავაზება 1 ქულა
	500345.90 m E 4695943.00 m N	10. ყვითელი ბილიკი: შაფხო-ცაბაურთა-	7	ბილიკის მონიშვნის განახლება და გზის მანიშნებლების განსაზღვრა	საინტერესო ბილიკი დათვისჯვრის უღელტეხილზე მისასვლელად (1 დღე რაც მოითხოვს ადრე გასვლას. დათვისჯვრიდან შუაფხომდე სხვა	3'800	საშუალო: უკანაფშავის დამატებითი შეთავაზება 1

		წყაროსმთა – ლურჯ ბილიკთან გადაკვეთა აფრას ქედზე (15კმ) დამატებით 4 კმ ლურჯ ბილიკზე დათვისჯვრი ს უღელტეხილ ამდე			მიმართულებები საინტერესო დაქანებებია (საუკეთესოა ტრანსფერებთან/რეგულარულ ტრანსპორტთან კომბინაცია შატილიდან თბილისამდე უკან დაბრუნების დღეს), სულ 19კმ		ქულა
	504196.40 m E 4696621.74 m N	11. ყვითელი ბილიკი: მუქო– მათურა– ბოროლას ქედის მიდამოებში (ლურჯი ბილიკი) 14 კმ	8	ბილიკის მონიშვნის განახლება და გზის მა ნიშნებლების განსაზღვრა. საინფორმაციო დაფის მთავარ გზაზე დამონტაჟება. თვალსაჩინო ნიშნულების მონტაჟი ყველა უღელტეხილზე, სადაც ბილიკების გადაკვეთაა.	გრძელი, თუმცა საინტერესო ბილიკი ხახაბოსა და არდოტის ქვევით (კომბინირებული ბილიკი), დამატებითი არჭილოს ალტერნატიული ბილიკი საჭიროებს შესწავლასა და შესაბამისად მონიშვნას (თუ მისაღებია). უკანაფშავიდან შატილში მოგზაურობა ტუროპერატორებისთვის ალტერნატიული ვარიანტია, ვისაც თუშეთში გადასვლა არ უნდა, მაგრამ უწყებს უკანაფშავიდან გასვლას. სლ 14კმ.	6'400	მაღალი: თუშეთის ტურის ალტერნატივა მოგზაურთათვის ს, რომელთაც ნაკლები დრო აქვთ 3 ქულა
	519332.82 m E 4697892.82 m N		9	უკანაფშავიდან ბორბალოს გავლით თუშეთამდე და/ან არჭლომდე (შატილი) ბილიკის	გრძელი მაგრამ პერსპექტიული ბილიკი თუშეთიდან უკანაფშავამდე (ხალხმრავალი აწუნთის უღელტეხილის ნამდვილი ალტერნატივა)	14'000	მაღალი: საინტერესო ტუროპერატორ თათვის, აწუნთის უღ.ის

				მონიშვნა			ალტერნატივა 3 ქულა
	504898.22 m E 4689964.67 m N	არაფორმალური საკარვე ადგილი, ბილიკი?	10	ჭიშოს მთისა და უბისთავის ქედის ბილიკის მოკვლევა და დიზაინი	ჭიშოს მთის ბილიკზე ასასვლელი ბილიკის მოკვლევა, მუქოს ბილიკის პოტენციურად საპირისპირო, ლაშქრობის შესაძლებლობები უბისთავის ქედზე	2'000	საშუალო: უკანაფშავში დამატებითი შეთავაზება 2 ქულა
ტურიზმის ეროვნულ სააგენტოს თანთანამშრომლობა		ბილიკების მარკირების არსებული პროექტი	11	ტურიზმის სააგენტოს სტანდარტების მიხედვით ბილიკების მარკირების შეთავაზებების მომზადება	თუ ბილიკების მარკირების წინადადება მიწოდებულია ტურიზმის სააგენტოში (ეროვნული ადმინისტრაციის კრიტერიუმების მიხედვით), სააგენტოს შეუძლია ბილიკების მარკირებისთვის ბიუჯეტის განსაზღვრა. ტურიზმის სააგენტოსთან თანამშრომლობა ამ კუთხით 2017 წელსაც ძალაშია. დეტალური წინადადებების წარსადგენად დამატებითი კონსულტაციები საჭიროა (ტურიზმის განვითარების სტრატეგიის დავალება)	დამოკიდებულია სამიშაო აღწერილობაზე	მაღალი: დაფინანსების ეფექტური გამოყენება 1 ქულა

II) დამხმარ ე ზონის ინვესტი ცია

ლამის გათევა	მრავალფეროვანი	რამდენიმე საოჯახო სასტუმრო-სახლი	12	საოჯახო სახლების გაუმჯობესება / უკანაფშავში მეგობრული ბანაკების პროგრამა	მდებარეობა: სოფელი მუქო, მათურა, შუაფხო, საოჯახო სასტუმროს განვითარება ადგილობრივ თემთან ერთად. ლამის გათევის საშუალებების განვითარება უკანაფშავში პოტენციურად	10'000	საშუალო: ვიზიტორთა რიცხვი უნდა გაიზარდოს პირველ რიგში
--------------	----------------	----------------------------------	----	--	--	--------	---

					FPA -სთან ერთად განხორციელდება /მეგობართა ასოციაციასთან თანამშრომლობით		3 ქულა
ტრენინგები	შაფხო, მუქო, მათურა, უკანაფშავი		13	თემის ტრენინგის ადგილობრივი პროდუქტებზე / FPA პროექტი უკანაფშავში	პოტენციური პორდუქტი: მეფუტკრეობა, კალმაწის წარმოება (მცირე ზომის თევზის ფერმა) NTFP სხვ.	5'000	მაღალი: პროდუქტი დამატებითი ატრაქციაა + შესაძლოა გაიყოს ვიზიტორთა ცენტრში
	შაფხო, მუქო, მათურა, უკანაფშავი		14	თემის ტრენინგი ადგილობრივი საოჯახო სასტუმროებისთვის / ღამის გასათევი ობიექტების მფლობელთათვის~	სერვისის მიმწოდებლებს ესაჭიროებათ წინასწარი ტრენინგი	5'000	საშუალო: პოტენციურ სტუმართა რიცხვი უნდა იყოს დიდი 2 ქულა
	შაფხო, მუქო, მათურა, კორშია, უკანაფშავი		15	თემისთვის ტრენინგების ჩატარება ტურიზმის კომუნიკაციის თემაზე და ნაგაზებთან შეტაკებების შემცირება	ნაგაზი - ვიზიტორის შეტაკებები უნდა შემცირდეს. თანამშრომლობის გამოსავალი უნდა მოიძებნოს ან ეროვნული პარკის საინფორმაციო სისტემის საშუალებით უნდა მოხდეს ინფორმირება ("რომელი ტერიტორიაა უსაფრთხო?") ან უკეთესია ძაღლების წვრთნა მწყემსების ზედამხედველობით სხვ. (ნაკრესთან პოტენციური თანამშრომლობა თუ მათ მოძებნეს გამოსავალი)	5'000	მაღალი: ნაგაზების პრობლემა არის ერთ-ერთი მიზეზი, რომელიც ვიზიტორებს აშინებთ
ძირითადი ინფრასტრუქტურა	ყველა ხეობა	არ არის სატელეფონო	16	მობილური ტელეფონების	მოსახლეობის მოთხოვნა, ასევე ძალიან საჭირო ტურისტებისთვის,	0	მაღალი: ასევე უსაფრთხოების

უქტურა		კავშირი		ინსტალაციის ხელშეწყობა უკანაფშავის ხეობაში / რეგიონული მთავრობა	მოლაშქრეთათვის (უსაფრთხოება).		თვის, ვიზიტორებთან კომუნიკაციის ვის 3 ქულა
--------	--	---------	--	--	-------------------------------	--	---

სულ

58'400

მიკრო- არეალი: როშკა	GPS კოორდინა ტები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტ ურა / აქტივობები	აქტი ვობე ბის ნუმე რაცი ა	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიცი ო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
							პრიორიტეზება დაინტერესებულ მხარეებთან სამუშაო შეხვედრაზე: ქულების რ-ბა
1) დტს ინვესტიცია							
ჩასვლა		გაუმჯობესე ბული საგზაო კავშირი ბარისახოდა ნ როშკამდე, ახალი გზა არხოტამდე	1	თავიდან დაგეგმარება. გზის ნაწილების სტაბილიზაცია მცხეთა-მთიანეთის რეგიონის მიერ ახალი გზის მშენებლობით გამოწვეული დაზიანებების დასაფარად.	გზამ ხეობაში საგულისხმო "ნაწიბური" დატოვა, საჭიროებს შემოწმებას, იქნება თუ არა საკმარისი ბუნებრივი განახლება რეგიონში. თუ გზის გასწვრივ ხელახალი გადარგვა გახდება საჭირო.	0	მაღალი: დროთა განმავლობაში ეროზია, რაც უფრო ხელს შეუწყობს ლანდშაფტის დაზიანებას 1 ქულა
ინფრასტრუ ქტურა	486634.40 m E	არაფორმალ ური	2	საკარვე და საპიკნიკე ადგილის დიზაინი და	საკარვე ადგილების მოწყობისას ნარჩენებისა და სხვა ნეგატიური	10'000	მაღალი: დაარეგულირებს

მიკრო- არეალი: როშკა	GPS კოორდინა ტები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტ ურა / აქტივობები	აქტი ვობე ბის ნუმე რაცი ა	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიცი ო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
	4710226.5 9 m N			მოწყობა აბუდელურის ტბების ტერიტორიაზე ტუალეტების გათვალისწინებით	გავლენის მართვის საჭიროება დიდია. ვიზიტორთა რიცხვის გაზრდით, ტუალეტების მოწყობა და ნარჩენების გატანა საჭიროა ადგილის სისუფთავის შესანარჩუნებლად. ეკო- ტუალეტების ან მარტივი საპირფარეშოების მოწყობა, რაც ნაკლებ სარემონტო სამუშაოებს მოითხოვს, რეკომენდებულია (სავარაუდო ხარჯი 4 ტუალტესთვის, საპიკნიკე ინფრასტრუქტურა)		არაორგანიზებულ საკემპინგე და საპიკნიკე სიტუაციას (ნაგავი/ ღია დეფეკაცია) 2 ქულა
	486634.40 m E 4710226.5 9 m N	არ არის	3	ბორჯომის ვიზიტორთათვის თავშესაფრის ტიპის ინფრასტრუქტურის მოწყობა აბუდელურის ტბებთან (მიდამოებში)	შენიშვნა უნდა შეესაბამებოდეს ლანდშაფტს, უნდა ფუნქციონირებდეს ეროვნული პარკის მიერ, როგორც შემოსავლის მიღების საშუალება / ან კონსესია. თუ ზამთარში ოთახები Bigger Mountain Hut Cost estimate: Georgian Mountain Guide Association (planned project).	2'000'000	საშუალო: ფუნქციონირება კერძო დამქირავებლის/კონსე სიონერის ან ეროვნული პარკის მიერ, შექმნის ადგილობრივ სასტუმრო-სახლებში კონკურენციას 1 ქულა
		არ არის	4	აბუდელურის ტბებზე ნარჩენების მართვის უზრუნველყოფა	საპიკნიკე ადგილზე დაფების მონტაჟი, რათა არ დანაგვიანდეს ტერიტორია, განმარტება, რომ აუცილებელია ნაგვის უკან წაღება,	2'000	მაღალი: საპიკნიკე სიტუაციის დარეგულირებას საჭიროებს (ნაგავი/

მიკრო- არეალი: როშკა	GPS კოორდინა ტები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტ ურა / აქტივობები	აქტი ვობე ბის ნუმე რაცი ა	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიც იო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
					ჯარიმებით გაფრთხილება, დასუფთავების აქციის მოწყობა. 4 დაფა 500 ევრო / თითო		გარე დეფეკაცია) 2 ქულა
ბილიკი		არსებობს, მაგრამ არ არის კარგად მონიშნული ბილიკი, არ არის მანიშნებლე ბი	5	ნიშნულების გაუმჯობესება და მარკირება აბუდელოურის ტბებზე სალაშქროდ (1 დღე) და ლაშქრობა როშკის უღელტეხილის გავლით ან საძელეს უღელტეხილიდან ჯუთამდე (მრავალდღიანი, დიდი კავკასიონის ბილიკის ნაწილი GCT), ბილიკის მარკეტინგი	როშკიდან ჯუთამდე ლაშქრობა დიდი კავკასიონის ბილიკის ნაწილია. როშკის უღელტეხილი საძელეს უღელტეხილზე მეტად შთამბეჭდავია (16კმ, 200 ევრო/კმ)	3'200	მაღალი: დიდი კავკასიონის ბილიკი მნიშვნელოვანი პროდუქტია 2 ქულა
II) დამხმარე ზონის ინვესტიცია							
ლამის გათევა	491478.23 m E 4710248.6 8 m N	როშკაშ კერძო სასტუმრო სახლი	6	სასტუმრო სახლის სერვის გაუმჯობესების მიზნით ტრენინგების შეთავაზება	ტრენინგების შეთავაზებები უნდა იყოს სპეციალურად სასტუმრო სახლების მფლობელთათვის,ვისაც საერთაშორისო ჯგუფები ჰყავს და ვინც იწყებს ფუნქციონირებას. ერთ-	5'000	მაღალი: სასტუმრო სახლები საჭიროებს მათი სერვისების გაუმჯობესებას საერთაშორისო

მიკრო- არეალი: როშკა	GPS კოორდინა ტები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტ ურა / აქტივობები	აქტი ვობე ბის ნუმე რაცი ა	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიც იო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
					კვირიანი ტრენინგ კურსი თვალსაჩინო /საჩვენებელი ვიზიტების გათვალისწინებით		ტურიზმში
ჯიპტური	490844.17 m E 4715240.0 3 m N	ახალი, ადვილად გასავლელი გზა 4x4 ავტომობილ ით (ოქტომბერი 2016)	7	ჯიპტურების ორგანიზება როშკაში და უფრო შორს, არხოტში ახალი გზით კერძო მძღოლებთან თანამშრომლობა (რეკომენდებულია)	ტურების ვიზიტორთა ცენტრში რეკლამირება, ადგილობრივი მძღოლებისთვის ჯავშნის ორგანიზება საკომისიოს გათვალისწინებით	0	საშუალო: ეროვნულ პარკის და ადგილობრივი თემის თანამშრომლობა
სქიტური	485460.11 m E 4711384.9 4 m N	სხვადასხვა შემთხვევით ი კერძო სქიტურები, ჰელისკი ყაზბეგიდან	8	გზების დიზაინი და ტესტირება სქიტურებისთვის, როშკის რეკლამირება ზამთარში (თუ გესთჰაუსი კვლავ ფუნქციონირებს სქიტურებისთვის)	ჯერჯერობით როშკის ფერდობები (ქვემოთ როშკის უღელტეხილის გამოიყენება ყაზბეგიდან ჰელისკისთვის), საქართველოს სამთო გამყოფთა ასოციაციასთან თანამშრომლობა და პოტენციურად ტურიზმის ეროვნული სააგენტოსთან ერთად	0	საშუალო: ეროვნულ პარკის და ადგილობრივი თემის თანამშრომლობა
პარალაიდინ გი	tbd	არ არის	9	პარალაიდინგი როშკისღელის უღელტეხილიდან, არხოტის ახალი გზა	შემოწმდეს არის თუ არა პარაგლაიდინგი შესაფერისი. ქართველი სპეციალისტების მიერ დაიზვეროს ადგილი. კომერციული შეთავაზებები მართებულია, თუ ბევრი ვიზიტორი გაივლის უღელტეხილს (იხილეთ გუდაურის	0	დაბალი: აჯერ კიდევ არ არის გაყიდვადი ამ სფეროში

მიკრო- არეალი: როშა	GPS კოორდინა ტები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტ ურა / აქტივობები	აქტი ვობე ბის ნუმე რაცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიცი ო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
					ჯვრის უღელტეხილი), სხვა შემთხვევაში, ინდივიდუალური ტურების დაჯავშნა სპეციალიზირებული ტუროპერატორების მიერ		

სულ

2'020'200

მიკრო- არეალი : შატილი	GPS კოორდი ნატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობები	აქტივ ობები ს ნუმერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდ ო საინვესტი ციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
შატილი							პრიორიტიზება დაინტერესებულ მხარეებთან სამუშაო შეხვედრაზე: ქულების რ-ბა
1) დტს ინვესტიცია							
ნიშნულე ბი	504616.6 8 m E 4707762.		1	დათვისჯვრის უღელტეხილის რუკის	ბილიკის ახალი რუკის განთავსება, რაც ახალი ბილიკების ვარიანტებს აჩვენებს	1'000	მაღალი: არსებული დაფა ცუდ

მიკრო- არეალი : შატილი	GPS კოორდინატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობები	აქტივობების სიმრავლე	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
	34 m N			საინფორმაციო დაფის განახლება			მდგომარეობაშია 3 ქულა
	504616.6 8 m E 4707762. 34 m N		2	დათვისჯვრის უღელტეხილიდან ყველა ბილიკზე მიმართულებების მანიშნებლების მონტაჟი	მიმართულებების ნიშნულების მოწყობა სხვადასხვა ბილიკისთვის რაც დათვისჯვრის უღელტეხილიდან იწყება. ბილიკებზე გასასვლელი არ ჩანს მკაფიოდ და ტერიტორია ციცაბოა, შესაბამისი მარკირება საჭიროა უღელტეხილიდან ბილიკის 3 ვარიანტისთვის	500	მაღალი:ბილიკები რთულად იძებნება 2 ქულა
შატილის ვიზიტორ თა ცენტრი	512657.8 3 m E 4722710. 39 m N	არ არის	3	ახალი შენობის აშენება	ვიზიტორთა ცენტრი სტრატეგიულად მდებარეობს ხეობაში მუცო /რუსეთის საზღვრის მთავარ გზაზე, მდ.არღუნის ჭალაში დიდი ადგილია რეკრეაციული აქტივობებისთვის (მაგ. ბავშვების სათამაშო მოედანი, საკემპინგე ადგილი, ეკო- დისქავერის ბილიკი, მთის ველოსიპედების ტრენინგ კურსი). სათავგადასავლო აქტივობები გრძელვადიანი ინფრასტრუქტურა უნდა მოერგოს ტრადიციულ, ისტორიულ გარემოს, ამიტომ უნდა მოეწყოს ქვისა და ხის მასალით პლასტმასის ან მინა/ლითონის ნაცვლად.	ამ სწავლებ ის ნაწილი არ არის	მიმდინარე 2 ქულა
	512657.8 3 m E 4722710. 39 m N	არ არის	4	ავტოსადგომის მოწყობა	ავტოსადგომი უნდა იყოს ბევრი მანქანისა და მიკროავტობუსისთვის (საკმაოდ დიდი) და უნდა ჰქონდეს სამომავლოდ გაფართოების შესაძლებლობა	არ არის ამ სწავლებ ის	მიმდინარე 1 ქულა

მიკრო- არეალი : შატილი	GPS კოორდინატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობები	აქტივობების სიმრავლე	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
						ნაწილი	
	512657.8 3 m E 4722710. 39 m N	არ არის	5	ექსპოზიციის მოწყობა (ეკოლოგიური და ეთნოგრაფიული)	ვიზიტორთა ცენტრში გამოფენის დიზაინი და მულტიმედიის კონცეფციით მოწყობა (სხვადასხვა თემატური ადგილები). თემატური გაჩერებები შესაძლოა მოიცავდეს ხევისურეთის სხვადასხვა ეკოსისტემას, ისტორიულ ფაქტებსა და ძეგლებს, ასევე მაცხოვრებლების ეთნოგრაფიულ ექსპოზიციას. არა მხოლოდ ისტორიულ, არამედ ამჟამინდელ მაცხოვრებლებს. (იხილეთ PPP პრეზენტაცია). შენობა და მისი გარე ნაწილიც უნდა მოისაზრებოდეს.	60'000	მაღალი: ექსპოზიციის მულტიმედიის საშუალებებით, იქნება წვიმიან დღეებში გასვლების საუკეთესო ალტერნატივა 4 ქულა
	512657.8 3 m E 4722710. 39 m N	არ არის	6	ინფო მაღაზიის მოწყობა და ფუნქციონირება	ინფო მაღაზიამ უნდა გაყიდოს ბარათები, რუკები, გაავრცელოს ტურისტული აქტივობების ამსახველი ბუკლეტები, მოაწყოს ტურები და განახორციელოს ღამის გათევის ჯავშნები (მუდმივი სატელეფონო კავშირი საჭიროა), აწარმოოს რეგისტრაცია და დააკმაყოფილოს ტურისტების მოთხოვნები	1'000	საშუალო: ბევრი ვიზიტორია საჭირო, რომ მომგებიანი იყოს 1 ქულა
	512657.8 3 m E 4722710. 39 m N	none	7	ადგილობრივი პროდუქტის მაღაზიის მოწყობა და ფუნქციონირება	ადგილობრივი პროდუქტი შესაძლოა იყოს პატარა ქვები პეტროგლიფებით (ასლი), მთის მცენარეები, მცენარეული ჩაი, თაფლი, ხევისურული დანები და სხვა ადგ. ხელოვნების ნიმუშები და ხელნაკეთობები	1'000	საშუალო: სუვენირების გაყიდვა შემოსავლის კარგი წყაროა 1 ქულა

მიკრო- არეალი : შატილი	GPS კოორდი ნატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტუ რა / აქტივობები	აქტივ ობები ს ნუმერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდ ო საინვესტ იციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობ ა
შატილის ინფრასტრ უქტურა	სხვადას ხვა		8	შატილის ციხესიმაგრეში ტუალეტები, ასევე მუცოსა და ვიზიტორთა ცენტრში	მინიმუმ 3 საზოგადო ტუალეტის მოწყობა თუ შესაძლებელია, ეკოტუალეტების, შეკეთებისთვის დიდი ხარჯების საჭიროების გარეშე, სხვა შემთხვევაში, მოითხოვს დამლაგებლების პერსონალს სან.კვანძების დასასუფთავებლად, 2 სველი წერტილი ყველა ლოკაციისთვის / 3000 ევრო ორივე სველი წერტილისთვის	9'000	მაღალი: 90 დღეში წმენდა / ადგილების მიხედვით სეზონურად 4 ქულა
საპიკნიკე ადგილები	38T5114 10.78 m E 4720233. 22 m N	მცირე რაოდენობით იმპროვიზირე ბული საპიკნიკე ადგილები არსებობს	9	Construct a Picnic Place in Argun Valley between Shatili and Giorgtsminda turn	1 საპიკნიკე ადგილის მოწყობა შატილის ირგვლივ.	15'000	საშუალო: კარგი ინფრასტრუქტუ რა ვიზიტორთა შესათავაზებლად, ინფრასტრუქტუ რის მოწყობა გაზრდილი ვიზიტორებისას (ტუალეტები/ ნაგავი) 2 ქულა
	503595.9 0 m E 4708041. 99 m N	დათვისჯვრის ს უღელტეხილ ზე არ არის საპიკნიკე ადგილი	10	საპიკნიკე ადგილის და დათვისჯვრის ქვემოთ წყალთან ავტოსადგომის მოწყობა (დასავლეთ მხარეს)	უღელტეხილის ქვემოთ ადგილი უფრო მისაღებია საპიკნიკედ, ვიდრე ქარიანი უღელტეხილი. წყალი ხელმისაწვდომია ადგილზე. ტუალეტის მოწყობის ხარჯი და საპიკნიკე თავშესაფრის მოწყობა	5'000	მაღალი: შესაბამისი ადგილი უღელტეხილთან , მოგზაურობისას

მიკრო- არეალი : შატილი	GPS კოორდინატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობები	აქტივობების ნომერა	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
							შესასვენებლად 1 ქულა
ლამის გათევა	510985.4 4 m E 4711023. 26 m N		11	თავშესაფრის მოწყობა და საკემპინგე ადგილი ხახაბოს ნასახლართან	თავშესაფარი უდნა მოეწყოს სოფელთან მოშრებით (მწყემსის ძაღლების გამო) წყალთან მისასვლელად. შეთავაზებული ადგილია პირველი კოშკის სიახლოვეს, ზემო დინებაში (ადგილი უნდა განისაზღვროს); ხარჯი: ბორჯომის დტ-ზე არსებული თავშესაფრის მსგავსი	35'000	საშუალო: თავშესაფრის კარგი მდებარეობა (გრძელი ბილიკი შატილის და დათვისჯვრის, ან უკანაფშავის დამაკავშირებელი 2 ქულა
			11ა	საბანაკე ადგილის მოწყობა არდოტთან	საბანაკე ადგილი მოემსახურება დიდი კავკასიონის ბილიკის მოგზაურებს GCT აწუნთა-შატილის მონაკვეთზე. წყალზე წვდომა ხეობიდან უფრო მარტივია ვიდრე ხიდოტანის ქედზე (სამუშაო შეხვედრაზე დაინტერესებული პირების რეკომენდაცია)	20'000	მაღალი: დიდი კავკასიონის ბილიკის მოსაწყობად საჭროა
საგანმანათ ლებლო ბილიკი	Start: 513040.1 4 m E 4722975. 01 m N End: 511916.8 3 m E		12	საგანმანათლებლო ბილიკი ციხესიმაგრიდან შატილისხევში (1 კმ ერთი გზა)	შატილის წყლის გასწვრივ საგანმანათლებლო ბილიკის მოწყობა, დასაწყისი ციხესიმაგრიდან, გაჩერებები (1. ციხესიმაგრის ისტორია 2. წყლის წისქვილები 3. ტყის რესურსები 4. მდინარის ეკოსისტემები 5. გეოლოგია 6. ფაუნა მაგნიამორები, ჯიხვები), 7. ფლორა - ყვავილები, სამკურნალო	35'000	მაღალი: შატილში მოკლე ბილიკია საჭირო, რეკომენდებული ა საგანმანათლებ

მიკრო- არეალი : შატილი	GPS კოორდი ნატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტუ რა / აქტივობები	აქტივ ობები ს ნუმერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდ ო საინვესტ იციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობ ა
	4724481. 60 m N				მცენარეები 8. მდელოები, საძოვრები 9. ადგილობრივი მწყემსების ცხოვრება (მიგრაცია) 10. ტრადიციული რწმენა, 10 გაჩერება /1000 ევრო /თითო დაფის დიზაინის და ტექსტის ჩათვლით		ლო ბილიკი ოჯახებისთვის, სკოლებისთვის, მოლაშქრეთათვის ს გაფართოების შესაძლებლობით 2 ქულა
სალაშქრო ბილიკის ინფრასტრ უქტურა	512313.6 6 m E 4722535. 51 m N		13	შატილში პატარა ციხესიმაგრის ბილიკი	შატილის პატარა ციხესიმაგრისკენ არსებული ბილიკის გააქტიურება და დასაწყისში მანიშნებლების მონტაჟი (განმარტებითი დაფა ზემოთ). მოკლე ლაშქრობა 1 სთ მაქსიმუმ.	1'000	მაღალი: მოკლე ბილიკი შატილში მოთხოვნადია 2 ქულა
	514748.8 5 m E 4724311. 43 m N		14	შატილის კლდეების ბილიკი და "სიკვდილის სახლი" "Death Houses"	შატილის კლდეებისა და "სიკვდილის სახლის" ბილიკების განსაზღვრა, მოწყობა არღუნისა და არდოტისწყლის შენაკადებთან, თუმცა სასურველია არა მხოლოდ გზის გასწვრივ, ან ამ გზის მოკლე მონაკვეთზე, სხვა მონაკვეთებზეც. შესაძლოა, ქვემოთ მდინარესთან ან უფრო მაღლა მთის ფერდობზე. უნდა განისაზღვროს.	5'000	საშუალო: ბილიკი ხეობაში, როგორც საფეხმავლო და სამანქანო გზის ალტერნატივა 1 ქულა
	517049.0 0 m E 4717242. 00 m N		15	მუცოს ბილიკი	მუცოს ბილიკის მოწყობა, თუმცა სასურველია არ იყოს გზის გასწვრივ, ან მხოლოდ მოკლე მონაკვეთზე, სხვა მონაკვეთებზე მდინარის პირას ან მაღლა მთის ფერდობებზე უნდა განისაზღვროს.	10'000	საშუალო: ბილიკი ხეობაში როგორც საფეხმავლო და სამანქანო

მიკრო- არეალი : შატილი	GPS კოორდინატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობები	აქტივობების ნომერ აღია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
							ბილიკის ალტერნატივა 1 ქულა
	იხილეთ რუკა		16	პოლონური პროექტით "Polish Aid Trails" დამზადებული ნიშნულების განახლება	12 ლურჯი ბილიკი: დათვისჯვრის უღ.– ჭანჭახი– ბოროლა– ანდაკის უღ. (19კმ) => სულ მარკირების ხარჯი ადამიანური რესურსების, ნიშნულების, საინფორმაციო დაფებისა და საღებავების ჩათვლით 500 ლარი = 200 ევრო (ბორჯომ-ხარაგაულის მაგალითი)	3'800	მაღალი: უკანაფშავთან დაკავშირება/ თუშეთი 1 ქულა
	იხილეთ რუკა		17	პოლონური პროექტით "Polish Aid Trails" დამზადებული ნიშნულების განახლება	13 მწვანე ბილიკი: ანდაქის უღ. – სოფელი არჭილო – სოფელი ანდაკი - არდოტი -მუცოს მიდამოები (25 კმ)	5'000	საშუალო: დამატებითი ბილიკი
	იხილეთ რუკა		18	პოლონური პროექტით "Polish Aid Trails" დამზადებული ნიშნულების განახლება	14 ყვითელი ბილიკი:არდოტის სოფლის მიდამოები – სოფელი ხახაბო – ჭანჭახის მთების მიდამოები (12კმ)	2'400	საშუალო: დამატებითი ბილიკი 1 ქულა
	იხილეთ რუკა		19	პოლონური პროექტით "Polish Aid Trails" დამზადებული ნიშნულების	15 წითელი ბილიკი: აწუნთას უღ. – ხიდოტანის ქედი – ხონიჭალა – მუცო– შატილი– კისტანი (40კმ)	8'000	მაღალი: დიდი კავკასიის ბილიკის მონაკვეთი

მიკრო- არეალი : შატილი	GPS კოორდინატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობები	აქტივობების ნომერი აღია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
				განახლება			
	იხილეთ რუკა		20	პოლონური პროექტით "Polish Aid Trails" დამზადებული ნიშნულების განახლება	~	800	საშუალო: შემოთადნინების ალტერნატივა
	იხილეთ რუკა		21	დიდი კავკასიონის ბილიკის (GCT) განვითარება აღმოსავლეთ მონაკვეთზე	იხილეთ რუკების დანართი, ეს ბილიკი ნაწილობრივ მარკირებულია პოლონური პროექტის მიერ /Polish Aid project (იხილეთ ქვემოთ წითელი ბილიკი), კისტანიდან როშკამდე მონაკვეთი (და ჭაუხის უღელტეხილი) აკლია.	5'000	მაღალი: დიდი კავკასიონის ბილიკის დაკარგული რგოლი (1 დღე კისტანიდან გუდანამდე) 3 ქულა
	იხილეთ რუკა		22	ხახაბოს ბილიკის განახლება: მარკირება და ნიშნულები ხახაბოს ბილიკზე დათვისკვრის უღელტეხილიდან არდოტამდე / უსაფრთხო ბოგირი (ხეობის	ბილიკი უნდა მოინიშნოს სათანადოდ საჭირო ნიშნულებით დასაწყისში, უღელტეხილებზე ასასვლელად, ხახაბოში გადასასვლელად (დაბალი ბილიკი), უსაფრთხო ბოგირი ხეობის მონაკვეთზე და რამოდენიმე დასაკიდი ხიდის საჭიროებაა (20კმ), დამატებითი ხარჯები კაბელებისთვის.	5'000	მაღალი: ლამაზი ბილიკი, შატილში მისასვლელად (გზის გარდა) 1 ქულა

მიკრო- არეალი : შატილი	GPS კოორდინატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობები	აქტივობების ნომერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
				მონაკვეთზე)			
ინფო ბილიკი	512943.3 6 m E 4722945. 45 m N		23	შატილის მთავარ ციხესიმაგრეში ინფო ბილიკი საინფორმაციო დაფებით	საინფორმაციო ბილიკის დიზაინი და მოწყობა შატილის ციხესიმაგრეში ისტორიის, არქიტექტურის, წინაპართა ცხოვრების ამსახველი ნიმუშებით (გაფართოების შესაძლებლობით, როგორც თუშეთის მუზეუმში)10 საინფორმაციო დაფა, დიზაინი და მოწყობა	10'000	კულტურის სამინისტროსთან /ძეგლთა დაცვის სააგენტოსთან თანამშრომლობით 1 ქულა

II)
დამხმარე
ზონის
აქტივობები

ლამის გათევა	511194.2 4 mE 4720049. 76m N or 506657.3 5mE 4721406. 85 mN		24	პოტენციური საკემპინგე ადგილი "ვაჟა" ან ალტერნატიული გიორგიშინდის ხეობაში	კერძო საკემპინგე, ტანიეს ტბის ბილიკის დასაწყისში (25კმ, 2100 მ მეტი აღმართი)=> 2 დღე , თუ საკემპინგე ადგილი ხეობაში უფრო შორ მანძილზე შეირჩევა იქნება 1 დღეში განვლადი (18კმ და 1300 მ აღმართი)	0	საშუალო: თუ ტანიეს ბილიკი ამოქმედდება ვიზიტორებს შესაძლოა აქ დარჩენა მოუნდეთ 2 ქულა
	ადგილი უნდა განისაზ ღვროს		25	შატილის სასტუმრო	ტუროეპრატორები აღნიშნავენ შესაფერი სასტუმროების ნაკლებობას შატილში. რაც საშუალებას მისცემს დიდი ზომის ტურისტების ჯგუფების ჩაყვანას. ასევე დიდი	დამოკიდებულია დიზაინ	მაღალი: ტურო- ეპრატორები მოითხოვენ მაღალი

მიკრო- არეალი : შატილი	GPS კოორდი ნატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტუ რა / აქტივობები	აქტივ ობები ს ნუმერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდ ო საინვესტ იციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობ ა
					კავკასიის ბილიკზე კარვებში რამოდენიმე ლამის გათენების შემდეგ ეს იქნება კომფორტული მოსასვენებელი ადგილი მოლაშქრეებისთვის (მხედველობაში მისაღებია სეზონი)	ზე. მინ.2 მილიონ ი	სტანდარტის სასტუმროს შატილში 2 ქულა
	ადგილი უნდა განისაზ ღვროს		26	კომფორტული კოტეჯები	ტერიტორიას მიეცეს 5 პატარა კომფორტული კოტეჯის მშენებლობის უფლება ოჯახებისთვის და მცირე ჯგუფებისთვის. მშენებლობის სტილი => ბუნებასთან ინტეგრირებული, მაგრამ ყველა საწირო ინფრასტრუქტურით (ტუალეტი.სამზარეულო) ტუროპერატორები მოითხოვენ მინ 20 ადამიანი ტევადობას (4 პერსონა ერთ კოტეჯში)	250'000	მაღალი: მაღალი სტანდარტის ლამის გასათევის კარგი ვარიანტია 2 ქულა
აქტივობებ ი	n.a.		27	საცხენოსნო აქტივობების განვითარება ცხენების ადგილობრივ მფლობელებთან თანამშრომლობით /ცხენების მფლობელების ტრენინგი, მათთვის, ვინც	ეროვნულმა პარკმა უნდა შესთავაზოს პროდუქტი და მიიღოს საკომისიო ადგილობრივი ცხენების მფლობელებისგან, თავდაპირველად განხორციელდეს მოლაპარაკება რეინჯერებთან ერთად, შემდეგ გადამზადდეს ადგილობრივ გიდებთან ერთად, სწავლება უნდა განხორციელდეს (ბორჯომის მაგალითი)	5'000	საშუალო: აქამდე შატილი ძირითადად საფეხმავლო ტურების დესტინაციაა 2 ქულა

მიკრო-არეალი : შატილი	GPS კოორდინატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობები	აქტივობების ნუმერაცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	განხორციელების პრიორიტეტულობა
				დაინტერესებულია ამ საქმიანობით			
	n.a.	კერძო ტრანსპორტი დამოკიდებულია შესაძლებლობაზე და ინდივიდუალურ შეთანხმებებზე	28	რეგულარული სატრანსპორტო სერვისების ორანიზება (shuttle services)	რეგულარული ტრანსფერების ხელშეწყობა შატილში , ასევე ბარისახოსა და მუცოში, ფიქსირებული ფასით, ორგანიზებული ადგილობრივი მძღოლების მიერ, ეროვნული პარკის საკომისიოს გათვალისწინებით. განხორციელება საჭიროებს დაზუსტებას, შეთანხმებების მიღწევის გარეშე ტრანსპორტის სიმცირე ან არაგარანტირებული ტრანსპორტი, რჩება შემადგერხებელ ბარიერად	0	მაღალი:თუ ტრანსპორტი იქნება გარანტირებული . ხალხი ვინც საკუთარი მანქანის გარეშე შეძლებს ტურზე წასვლას 3 ქულა

სულ

493'500

მიკრო-არეალი: ახალი არეალი: არხოტი (ასას ხეობა, ტანიეს ტბა	GPS კოორდინატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობები	აქტივობების ნუმერაცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / აქტივობა	აღწერა	სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი (ევროში)	ეკონომიკური შესაძლებლობა
							პრიორიტიზება დაინტერესებულ მხარეებთან სამუშაო

მიკრო-არეალი: ახალი არეალი: არხოტი (ასას ხეობა, ტანიეს ტბა	GPS კოორდ ინატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქ ტურა / აქტივობები	აქტივ ობები ს ნუმერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდ ო საინვესტი ციო ხარჯი (ევროში)	ეკონომიკური შესაძლებლობა
							შეხვედრაზე: ქულების რ-ბა
I) დტს ინვესტიცია							
ბილიკები	იხ.gpx ფაილებ ი	არ არის კარგად მონიშნულ ი და შეკეთებუ ლი, ხიდები ცოტაა ან არ არის მყარი	1	ბილიკების მონიშვნა, რეკლამირება	ბილიკის მონიშვნა და დიზაინი, ხიდის მშენებლობის ჩათვლით (როშკიდან მოსასვლელი გზა მშენებარეა, უღელტეხილი მიღწევადია). შატილიდან ბილიკი ისირთელეს უღელტეხილიდან ასას ხეობამდე და არხოტიდან ჯუთამდე http://www.caucasus-trekking.com/treks/shatiliijuta ბილიკის დიზაინი საჭიროებს უსაფრთხოების ზომების, ადვილად აღდგენისა და მოვლის ხარჯების გათვალისწინებას, რამდენიმე საბაგირო ხიდის მოწყობას. ივლისში სამოგზაურო სეზონამდე ერთხელ გაკვალვა.	10'000	მაღალი: დიდი კავკასიის ბილიკის ახალი ვარიანტი, 2 ქულა
	იხილე თ რუკა	პოლონურ მა პროექტმა Polish Aid project დაგეგმა ბილიკი	2	ბილიკების მონიშვნა, რეკლამირება	ბილიკი ატაბედან ტანის ტბამდე ან აღმას ხეობისკენ, როგორც ალტერნატივა. იხ ასევე see http://www.caucasus-trekking.com/treks/ 12კმ	2'400	მაღალი: ტანიეს ტბა ახალი დესტინაცია
	იხილე თ რუკა	პოლონურ მა	3	ბილიკების მონიშვნა,	ბილიკის მონიშვნა დათვისჯვრის უღელტეხილიდან ან კისტანიდან კალოტანას	3'200	მაღალი: ტანიეს ტბა ახალი

მიკრო-არეალი: ახალი არეალი: არხოტი (ასას ხეობა, ტანიეს ტბა	GPS კოორდ ინატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქ ტურა / აქტივობები	აქტივ ობები ს ნუმერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდ ო საინვესტი ციო ხარჯი (ევროში)	ეკონომიკური შესაძლებლობა
		პროექტმა Polish Aid project დაგეგმა ბილიკი		რეკლამირება	უღელტეხილამდე და ტანიეს ტბამდე, რეკლამირება იხილეთ ასევე http://www.caucasus-trekking.com/treks , 16კმ		დესტინაცია 1 ქულა
	იხილე თ რუკა	არ არსებობს	4	ტურის /ბილიკის მოწყობა	შემოწმდეს და აღიწეროს ჩიმდას ხეობის ბილიკი და განთავსდეს ონლაინ ვერსია ფოტოებით, მოგვიანებით მარკეტინგი და ნიშნულების მონტაჟი. ჩიმდას ხეობას აქვს მთების შთამბეჭდავი ხედი 1500 მ-ზე მაღალი კლდეები (ჭაუხის მსგავსი). ბროშურის და ვებგვერდისთვის მასალის მომზადება	2'000	მაღალი: არხოტი ახალი დესტინაცია 1 ქულა
ლამის გათევა (კემპინგი და თავშესაფარი)	მრავალ ფეროვა ნი	არაფორმა ლური	5	საკემპინგე ადგილების შერჩევა, შემოღობვა და სანიტარული ინფრასტრუქტურ ით აღჭურვა	სულ მცირე 2 საკარვე ადგილი უნდა მოეწყოს შერჩეულ ადგილებზე, სადაც მოლაშქრეები დილიდან ტურზე გავლენ (როგორც ატაბეს ხეობაში, გიორგიშმინდაში, ასევე ტანიეს ხეობის გასწვრივ და აღმა არხოტისკენ). შემოვლითი გზა უნდა იყოს ჩიმდას ხეობა (საბაზისო ბანაკი ჩინმლისკლდის ქედის ჩრდილო ფერდობებზე საინტერესო მოგზაურობებისთვის 10000 ევრო თითო საკემპინგე ადგილი	20'000	საშუალო: მიკროდესტინაცი ისთვის მიღება შესაფასებლად 2 ქულა
	500410.1 1 m E 4720681.	არაფორმა ლური	6	ვიზიტორთა თავშესაფრის მოწყობა	ტერიტორიის შემოწმება, ადგილის შერჩევა, შესაბამისი თავშესაფრის აშენება	35'000	მაღალი: ტანიეს ტბა ახალი დესტინაციაა,

მიკრო-არეალი: ახალი არეალი: არხოტი (ასას ხეობა, ტანიეს ტბა	GPS კოორდ ინატები UTM WGS 84 (38T)	არსებული ინფრასტრუქ ტურა / აქტივობები	აქტივ ობები ს ნუმერ აცია	შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /აქტივობა	აღწერა	სავარაუდ ო საინვესტი ციო ხარჯი (ევროში)	ეკონომიკური შესაძლებლობა
	71 m N			(ბორჯომის სტილი) ტანიეს ტბის ახლოს			თავშესაფრის მოწყობა გაზრდის მიღებას 4 ქულა
	494534.0 0 m E 4724211. 00 m N	არაფორმა ლური	7	ვიზიტორთა თავშესაფრის მოწყობა (ბორჯომის სტილი) აღმასთან	ტერიტორიის შემოწმება, შერჩეული ადგილი არ არის სოფელთან ახლოს ძაღლების გამო, მაგრამ არ არის შემოწმებული ფიზიკურად	25'000	საშუალო: მიკროდესტინაცი ისთვის მიღება შესაფასებლად 4 ქულა
	489395.0 0 m E 4720160. 00 m N	არაფორმა ლური	8	ჩიმღას ხეობაში საკემპინგე ადგილის მოწყობა	ტერიტორიის შემოწმება, ყველა საკარვე ადგილს არ სჭირდება ფორმირება და აჭლურვა, რადგან ბევრი ადამიანი ჯერ არ დადის, რამდენიმე ადგილი შესაძლოა მხოლოდ მოინიშნოს, როგორც კარგი ადგილი საკემპინგედ, მაგრამ ინფრასტრუქტურის გარეშე (საფასურის გადახდა მხოლოდ ინფრასტრუქტურის პირობებში იქნება შესაძლებელი)	25'000	მაღალი: სავარაუდო საკემპინგე ადგილები შესაძლოა მოინიშნოს ადგილის შესამოწმებლად 3 ქულა

სულ

122'600

5. შერჩეული საინვესტიციო წინადადებები

5.1. საინვესტიციო წინადადება: საგანმანათლებლო ბილიკი “შატილისხევი”

საგანმანათლებლო ბილიკი “შატილისხევი”

დახასიათება/ დასაბუთება:

შატილის ციხე-სიმაგრიდან შატილისხევში ბილიკის მოწყობა 10 საინფორმაციო ინტერაქტიული პუნქტით. ბილიკის სიგრძე 1 კმ. ბილიკის ფუნქციონირება, შეკეთება და შესვლის საფასურის მოკრეფა დაცული ტერიტორიების ადმინისტრაციის საქმეა.

ადგილზე ინვესტიცია, დამატებით მოკლე საფეხმავლო ბილიკების მოწყობა რაც ხელსაყრელია შაბათ-კვირის ვიზიტორებისთვის, ოჯახებისთვის, სკოლის მოსწავლეებისთვის, ასევე გრძელი ბილიკები მოლაშქრეებისთვის გაზრდის შატილის მიმზიდველობას.

ბილიკი არ იქნება შემოსავლის შექმნის მექანიზმი დაცული ტერიტორიის მენეჯმენტისთვის, თუმცა მოემსახურება გარემოს საგანმანათლებლო მიზნებს.

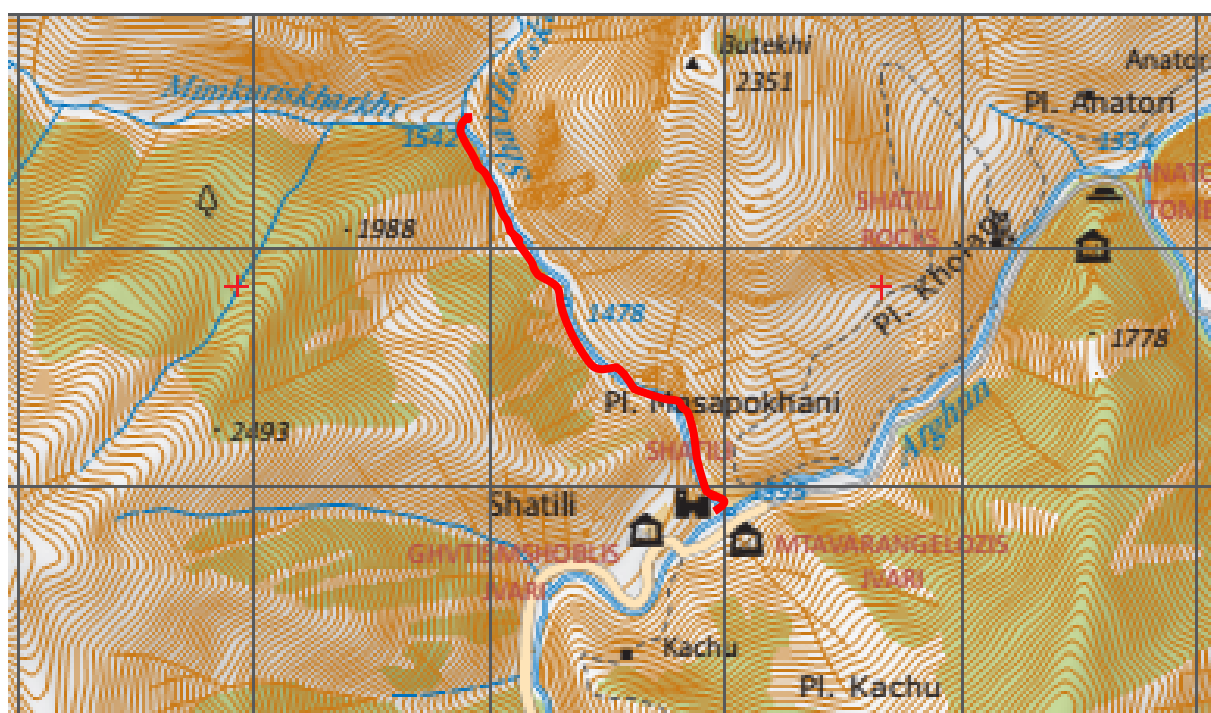
საინფორმაციო პუნქტების დამზადება საჭიროა პროფესიონალური დეტალური ინფორმაციით, წარწერებითა და ტექსტით, ხარისხიანი, ხანგრძლივი მოხმარების მასალის გამოყენება აუცილებელია (მინ 5 წლის გარაბტით).

შატილისხევის ფოტოები

შატისხევის ბილიკის რუკა:

საინფორმაციო პუნქტების (გაჩერებების) ნიმუშები:

ყველა გასაჩერებელ პუნქტს უნდა ჰქონდეს საინფორმაციო დაფები სამ -გვერდზე ვიზუალური გამოსახულებით და ტექსტის მოკლე აღწერა თითო გვერდზე სხვადასხვა ენაზე (ქართ., რუს., ინგლ.). სამკუთხა ფორმა შესაფერისია.

რეკომენდირებული ინტერაქტიული საინფორმაციო პუნქტები:

1. შატილის ციხე-სიმაგრე, მშენებლობა, ფუნქციონირება, მუდმივი დასახლება როდიდან როდემდე?),
2. წყლის წისქვილი, ფუნქციონირება და ტრადიციული გამოყენება, ზემო შატილისხევის ხორბლის კულტივაციის არეალი
3. ტყის ეკოსისტემები, ტყის რესურსები (ხის სახეობები და გამოყენების მიზნები, ტრადიციული გამოყენება და დღევანდელ დღეს გამოყენება, რამდენიმეადგილას ტყის გაშენება
4. მდინარის ეკოსისტემები
5. შატილისხევის გეოლოგია (და პირიქითა ხევისურეთი),

6. ფაუნა/შატილისხვევის ველური ბუნება და სხვადასხვა ჰაბიტატები, ნიაშორების ჰაბიტატები, სხვა ძუძუმწოვრები, ჩიტები, რეფტილიები, მწერები სხვ. იშვიათი სახეობები და როგორ არიან ისინი ერთმანეთზე დამოკიდებული (კვების ჯაჭვი)
7. ფლორა (ყვავილები, სამედიცინო მცენარეები)
8. ხევსურეთის ისტორია და მისი მაცხოვრებლები (ისტორიის მნიშვნელოვანი ღონისძიებები, დღეები, მნიშვნელოვანი ადამიანები, ამბები, ხუმრობები დასახლების ნიმუშები, მომთაბარეობა, ოჯახის გვარები, წარმომავლობა, რწმენა და რიტუალები...
9. მიწის გამოყენება: სასოფლო სამეურნეო დანიშნულებით გამოყენება, საძოვრებისთვის, ან სხვა მიზნით გამოყენება, პროდუქტების გამოყენება (მაგ. ტრადიციული საკვები სხვ.)
10. ხევსურეთში ნაპოვნი პეტროგლიფები, მნიშვნელობა და კოსმოლოგია, /რწმენები /რიტუალები, აქ შესაძლებელია სხვადასხვა პეტროგლიფების რეპროდუქციების გამოფენა.

ბილიკმა საინფორმაციო დაფებზე მეტი უნდა შესთავაზოს ვიზიტორს, ის უნდა მოიცავდეს აქტივობების ელემენტებს, ბავშვების გასართობ ელემენტებს ... მაგალითად დავალებას:სხვადასხვა მწერების დათვლას, ნიაშორების დათვალიერება ბინოკლით / ტელესკოპით, დაკვირვების მცენარეების ან ცხოველების ნუსხის შედგენას, სხვადასხვა ქვების შეგროვებას, პეტროგლიფების დახატვას სხვ. ბილიკი შესაძლოა შეივსოს ხელოვნების სკულპტურებით, საბავშვო ატრაქციებით და მოსასვენებელი სკამებით.

სავარაუდო საინვესტიციო ხარჯი:

კომპონენტი	ღირებულება ევროში
10 სამკუთხა დაფები საინტერპრეტაციო გასაჩერებელი პუნქტებისთვის (დიზაინის და ტექსტების ჩათვლით) 1000 ევრო ერთი დაფა	10'000
არსებული ხიდებით შეკეთება (2-3 ხიდი)	10'000
დამატებითი საინტერპრეტაციო პუნქტები (ინტერაქტიული ელემენტებით)	15'000
სულ	35'000

5.2. საინვესტიციო წინადადება "საპიკნიკე ადგილი არღუნის ხეობაში"

"საპიკნიკე ადგილი არღუნის ხეობაში"

ღწერა/ დასაბუთება:

საპიკნიკე ადგილის მოწყობა საწვინმარი თავშესაფრით და ტუალეტით, ასევე ნარჩენების კონტეინერით.

ინვესტიცია გაზრდის შეთავაზების შესაძლებლობას, კერძოდ შატილის ვიზიტორთათვის შესაძლებელი გახდება მოგზაურობისას შესვენება, ასევე შატილიდან დათვისჯვრის უღელტეხილამდე მოლაშქრეთათვის - შესვენება საპიკნიკედ და კარვებში ღამის გასათევად.

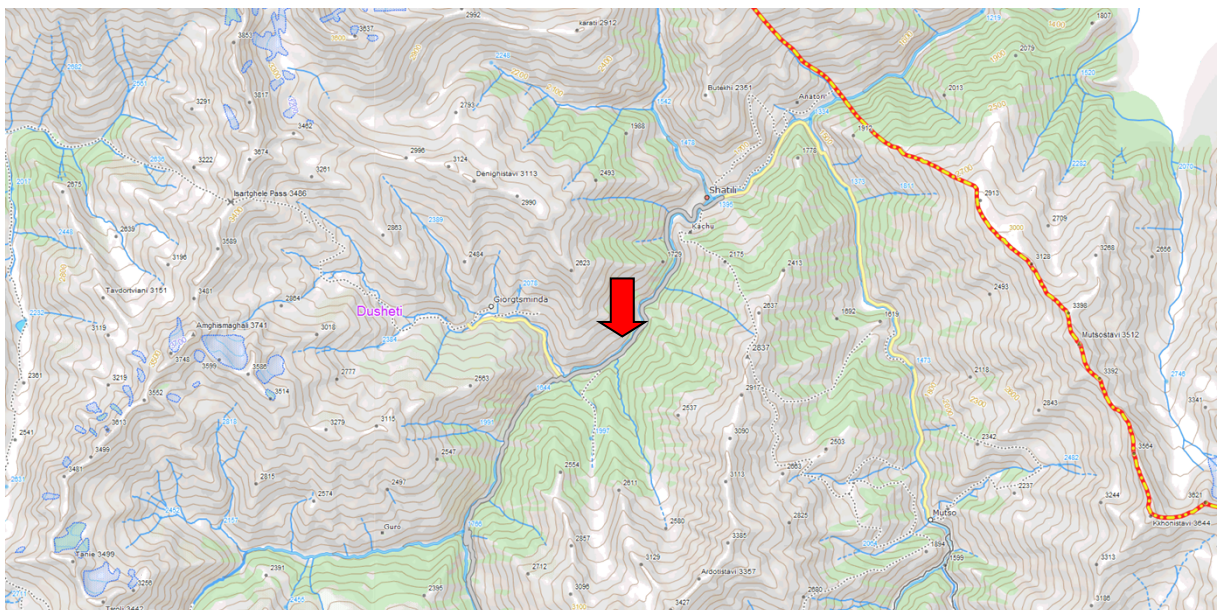

არღუნის ხეობა

პრიორიტეტული საპიკნიკე ადგილი
(38T511410.78 m E4720233.22 m N)

საპიკნიკე ადგილის რუკა

შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / საკემპინგე ადგილის, თავშესაფრის და საპიკნიკე ადგილის დიზაინი:

	
	
საპიკნიკე ადგილის ინფრასტრუქტურა	არაგვი სათავგადასავლო ცენტრის ნიმუში

სავსებით შესაფერისია ასევე სხვა საპიკნიკე ადგილის ინფრასტრუქტურა, როგორც არის უკვე არსებული/გამოყენებული ალგეთის დაცული ტერიტორიების საპიკნიკე ადგილი. თუმცა წყლის ტუალეტი არ არის რეკომენდებული რადგან მისი მისი დასუფთავების ადამიანური რესურსი ადგილზე არ მოიძებნება. ნაგავის დაცლა/გატანა უნდა მოხდეს რეინჯერების მიერ.

ღირებულება - სარგებლის ანალიზი

ინვესტიცია	დანახარჯი ევროში	ვარაუდი / წინადადება
საპიკნიკე ადგილის მოწყობა	5000	მთელი კონსტრუქცია ადგილობრივი მასალით
მარტივი ტუალეტის მოწყობა	5000	ეკო ტუალეტი სასურველია, რადგან ნაკლებ მოვლას საჭროებს (არ ჭრდება ყოველდღიური დასუფთავება)
ნიშნულები	1500	ნიშნულების ვიზიტორთა ქცევის წესების დატანით, ნარჩენების მართვა 3 დაფა 500 ევრო
ნარვის ურნები	1000	3 ნაგვის კონტეინერი 300 ევრო
საწვიმარი თავშესაფარი	2500	მცირე ზომის ხის თავშესაფრის კონსტრუქცია წვიმისგან დასაცავად,

		5000 ევრო
სულ ინვესტიცია	15000	
შეკეთების ხარჯი (წლიური)		
ინფრასტრუქტურის შეკეთება	3000	ინვესტიციის 20% (მოვლა ან განახლება, შეკეთება 5 წლის შემდეგ)
ნარჩენების მართვა და დასუფთავება	500	2 ჯერ კვირაში 4 თვის მანძილზე (12 კვირა), 25*20 ევრო
მარკეტინგი	არა დამატებითი ხარჯი	რუკების და ბოშურების ჩათვლით
ფუნქციონირება და შეკეთების ხარჯი	3500	

რადგან საპიკნიკე ადგილის გაკონტროლება რთულია რეკომენდებულია შესვლა იყოს უფასო, გადასახადის გარეშე. შეკეთების ტანხა უნდა შევიდეს ადმინისტრაციის ბიუჯეტში.

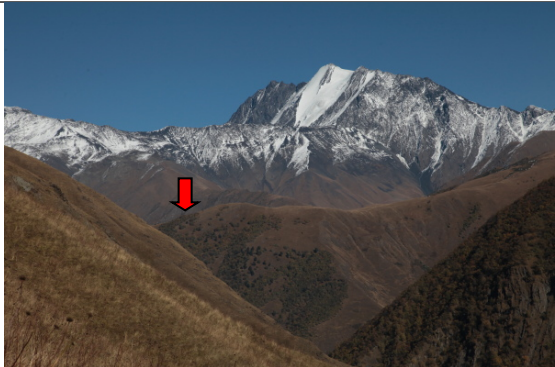
5.3. საინვესტიციო წინადადება "მთის ქოხი/ ტურისტული თავშესაფარი ხიდოტანის ქედზე აწუნთას უღ."

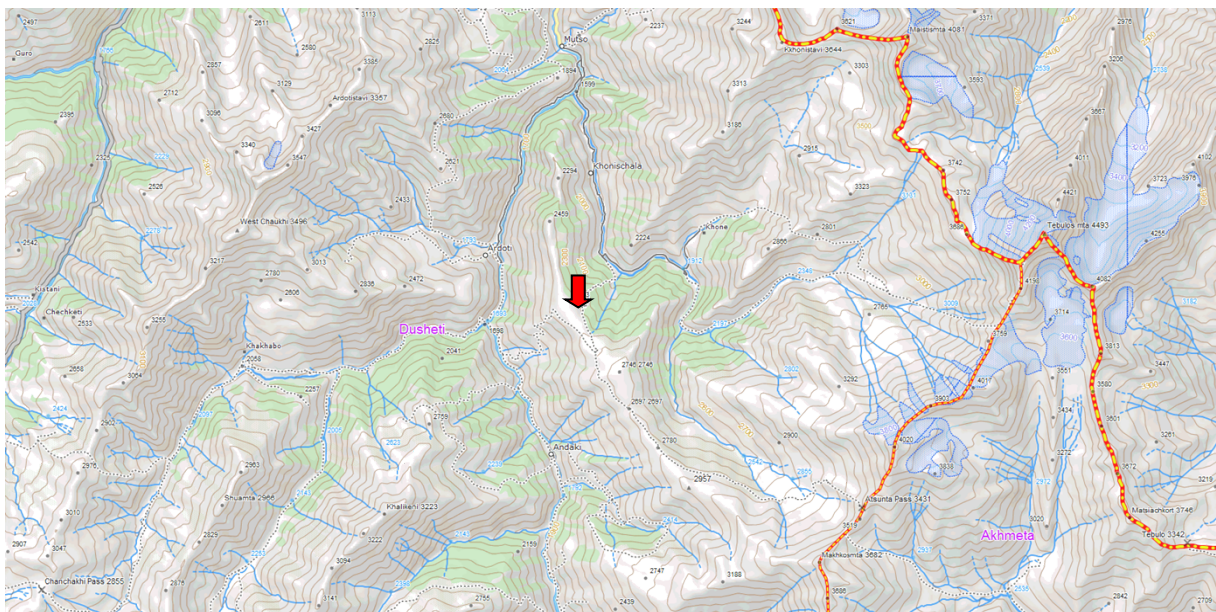
"მთის ქოხი/ ტურისტული თავშესაფარი ხიდოტანის ქედზე აწუნთას უღ."

აღწერა/ დასაბუთება:

მთის ქოხის მშენებლობა 15-20 საწოლი ადგილით და შეშის ღუმელის გათბობის სისტემით, რომელიც აშენდება ადგილობრივი მასალით გარე ლანდშაფტისთვის შესაფერისი დიზაინით. საკარვე ადგილის მოწყობა, 2 სან.კვანძი (სასურველია ეკო-ტუალეტები), ორი საპიკნიკე ადგილი, რაც ტერიტორიის ლანდშაფტს შეესაბამება და ბილიკის მონიშვნა (ნაწილობრივ გაკეთებულია ამ პოპულარულ ბილიკზე).

ინვესტიცია გაზრდის შემდგომში „დიდი კავკასიონის ბილიკის“ მიმზიდველობას. ამ ტიპის ინფრასტრუქტურა კარგად მუშაობს ბორჯომში. ინვესტიცია მოისაზრებს „ბორჯომის ტიპის“ თავშესაფრის სამშენებლო ხარჯის განახლებულ ვარიანტს, რასაც მოვლის/შეკეთების მინიმალური დანახარჯი აქვს. არსებული ადგილი შეფასება და თავშესაფრის და ბილიკების დიზაინი მოითხოვს პროფესიონალურ შესწავლას. რეკომენდებულია ხიდოტანის ქედზე არსებული დაბანაკების ადგილის გამოყენება (38T517456.53 mE/4711558.10 mN) ხონიჭალას ზემოთ/აწუნთან უღელტეხილი.

	
ხიდოტანის ხეობა თებულოს მთის მოპირდაპირე მხარეს	არდოტის ციხე-სიმაგრე

შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /მთის ქოხის დიზაინის ნიმუში:

ლომისმთის ტურისტული თავსესაფარი (ბორჯომი)

მთის ქოხის ინტერიერი (ბორჯომის მაგალითი)

დიდმაღალას თავშესაფარი (ბორჯომი)

საპიკნიკე ადგილი (ბორჯომის მაგალითი)

ღირებულება - სარგებლის ანალიზი

ღირებულება	დანახარჯი (ევრო)	ვარაუდი/წინადადება
საინვესტიციო ხარჯი (მთის ქოხი, საკარვე ადგილები, საპიკნიკე ადგილები, სან.კვანძები, ბილიკის ნიშნულები)	80000	მშენებლობის ღირებულება (X ევრო), ქოხი 35000, დამატებითი ოთახი დარაჯისთვის/რინჯერი 10000, საკარვე ადგილის დემარკაცია და შემოღობვა 8000, სან.კვანძი 10000, 2 საპიკნიკე ადგილი 2X5000, 5000 დამატებით ტრანსპორტირების თანხა, საინფორმაციო დაფები 2000
სულ ინვესტიცია	80000	
წლიური საოპერაციო თანხა		
ინფრასტრუქტურის შეკეთების სამუშაოები და მასალა /წელიწადში	4000	რეგულარული შემოწმება და შეკეთება (საინვესტიციო თანხის 5 % / წელიწადში)
ლამისთვის მომსახურების მენეჯმენტი /ჯავშნები, აღჭურვილების ქირავნობა (დტ-ის დამატებითი თანამშრომლების შემთხვევაში)	3600	ვიზიტორთა ცენტრში /დტ-ის შესასვლელში ან კერძო ოპერატორის შემთხვევაში ხელფასი 300 ევრო /თვეში 12 თვის მანძილზე (სხვადასხვა აქტივობებისთვის)
კვებით უზრუნველყოფა / ვიზიტორი	0	არ არის კვებითი მომსახურება
დატვირთვის, გადასახადების, ასევე ნარჩენების მართვის და სან.კვანძების დასუფთავების შემმოწმებელი ოპერატორი	2000	რეინჯერი, კერძო ოპერატორის შემთხვევაში ხელფასია 500 ევრო /თვეში 4თვის მანძილზე (ივლისი - ოქტომბერი)
მარკეტინგი (ოპერატორის მიერ)	3000	განახლებული მასალის ჩათვლით, როგორც არის რუკები, ბროშურები, ვებგვერდი (დიზინი და ბეჭდვა X ევრო წელიწადში)
სულ ხარჯი /წელიწადში	12600	
სარგებელი	შემოსავალი ევროში	
2015 წელს ქოხში 2000 ვიზიტორი დარჩა ვინც აწუნთა გადაიარა(მოსალოდნელია 50% -ით გაზრდა => 3000 ვიზიტორი)	1500	ვიზიტორთა რიცხვის 50% რჩება ქოხში (20 დასაძინებელ ადგილი),
ვიზიტორთა რიცხვი კარვებში	1500	სულ ვიზიტორთა რაოდენობა საკარვე ადგილზე (X ვიზიტორი), 5 კარავი, 2 ადამიანისთვის 90 დღის მანძილზე წელიწადში
ლამის გასათევი ქოხი	15000	ლამის გათევის თანხა 10ევრო ქოხში /ერთ კაცზე.
ლამის გასათევი საკარვე	4500	ლამის გათევის თანხა 3ევრო საკარვე ადგილზე /ერთ კაცზე
საპიკნიკე ადგილი (2-3 ადგილი)	0	პიკნიკზე არ არის გადასახადი

სულ მოსალოდნელი შემოსავალი	19500	
სულ შემოსავალი (შემოსავალს - ხარჯი)	6900	
ვიზიტორთა საჭირო რაოდენობა რომ ბიზნესი არ იყოს წამგებიანი (სავარაუდოდ, თუკი ღამის გათევის 50% ქოხში და 50% კარვებში)	1939	ნაკლები ვიზიტორით ინვესტიცია არ იქნება მომგებიანი (სხვა პირობები იგივეა)
ღამის გათევით ვიზიტორთა მაქსიმუმი რაოდენობა	7200	20 ადამიანი /დღე/ მთელი წლის მანძილზე ქოხში და 40 ადამიანი დღეში საკარვე ადგილზე 4თვის მანძილზე
კონსესია (კერძო ოპერატორის შემთხვევაში დაცული ტერიტორიის სააგენტოს წლიური გადასახადი)	1380	მოგების 20 % (უნდა განისაზღვროს კონტრაქტში)

5.4. საინვესტიციო წინადადება "მთის ქოხი/ ტურისტების თავშესაფარი ხახაბოში"

"მთის ქოხი / ტრისტული თავშესაფარი „ხახაბოში“

აღწერა/ დასაბუთება:

მთის ქოხის მშენებლობა 15-20 საწოლი ადგილით და შეშის ღუმელის გათბობის სისტემით, რომელიც აშენდება ადგილობრივი მასალით და გარე ლანდშაფტისთვის შესაფერისი დიზაინით. საკარვე ადგილის მოწყობა, 2 სან.კვანძი (სასურველია ეკო-ტუალეტები), ორი საპიკნიკე ადგილი, რაც ტერიტორიის ლანდშაფტს შეესაბამება და ბილიკის მონიშვნა.

ინვესტიცია გაზრდის დათვის ჯვარის, არდოტსა და შატილს შორის დაკავშირებას, ასევე კავშირს შატილი-არდოტი-უკანაფშავს შორის. ასეთი ტიპის ინფრასტრუქტურა კარგად მუშაობს ბორჯომში. ინვესტიცია მოისაზრებს „ბორჯომის ტიპის“ თავშესაფრის სამშენებლო ხარჯის განახლებულ ვარიანტს, რასაც მოვლის/შეკეთების მინიმალური დანახარჯი აქვს. არსებული ადგილი შეფასება და თავშესაფრის და ბილიკების დიზაინი მოითხოვს პროფესიონალურ შესწალას. შეკეთებისა და კონტროლის მიზნით ჩასვლა საკმაოდ რთულია, ტერიტორიას ხშირად იყენებენ მწყემსები.

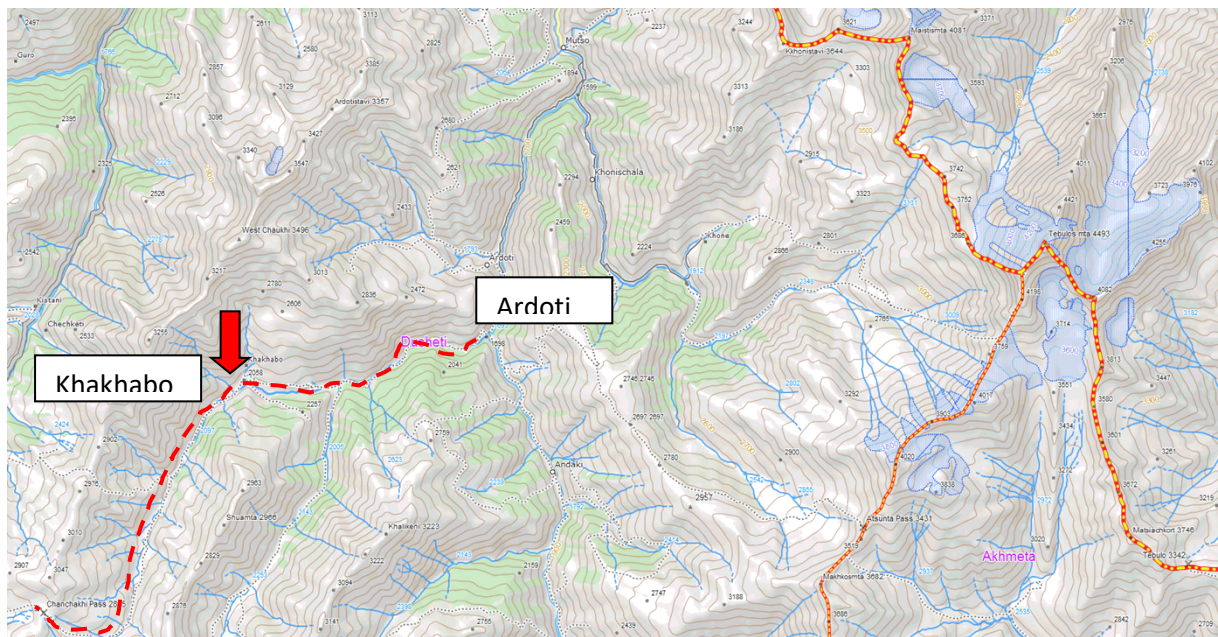
ხახაბოს ციხესიმაგრე

თებულოს ხედი ხახაბოდან

პოტენციური ადგილი ქოხისთვის

რუკა

შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /მთის ქოხის დიზაინის ნიმუში:

ლომისმთის ტურისტული თავსესაფარი (ბორჯომი)

მთის ქოხის ინტერიერი (ბორჯომის მაგალითი)

დიდმაღალას თავსესაფარი (ბორჯომი)

საპიკნიკე ადგილი (ბორჯომის მაგალითი)

ღირებულება - სარგებლის ანალიზი

ღირებულება	დანახარჯი (ევრო)	ვარაუდი / წინადადება
საინვესტიციო ხარჯი (მთის ქოხი, საკარვე ადგილები, საპიკნიკე ადგილები, სან.კვანძები, ბილიკის ნიშნულები)	70000	მშენებლობის ღირებულება (X ევრო), ქოხი 35000, საკარვე ადგილი: შემოღობვა 70000, საინფორმაციო დაფები 3000, სან.კვანძი 10000, 2 საპიკნიკე ადგილი 2X5000, 5000 დამატებით ტრანსპორტირების თანხა
ამორტიზაციის ხარჯი (მხოლოდ კერძო ინვესტიციისთვის)	7000	სამშენებლო ხარჯის ამორტიზაცია 10 წელიწადში (დტ-ის ოპერირების შემთხვევაში არ შედის ფასგათვლაში)
აღჭურვილობის ინვესტიცია (კარვები, საძილე ტომრები, მატრასები) ქოხის ოპერატორის მიერ/ დაცული ტერიტორია	0	10 კარავი 300 ევრო; 20 საძილე ტომარა 100 ევრო, 20 გასაბერი მატრასები 100 ევრო
წლიური საოპერაციო თანხა		
ინფრასტრუქტურის შეკეთების სამუშაოები და მასალა /წელიწადში	3500	რეგულარული შემოწმება და შეკეთება (საინვესტიციო თანხის 5 % / წელიწადში)
ლამისთვის მომსახურების მენეჯმენტი /ჯავშნები, აღჭურვილების ქირავნობა (დტ-ის დამატებითი თანამშრომლების შემთხვევაში)	3600	ვიზიტორთა ცენტრში /დტ-ის შესასვლელში ან კერძო ოპერატორის შემთხვევაში ხელფასი 300 ევრო /თვეში 12 თვის მანძილზე (სხვადასხვა აქტივობებისთვის)
კვებით უზრუნველყოფა / ვიზიტორი	0	არ არის კვებითი მომსახურება
დატვირთვის, გადასახადების, ასევე ნარჩენების მართვის და სან.კვანძების დასუფთავების შემმოწმებელი ოპერატორი	2000	რეინჯერი, კერძო ოპერატორის შემთხვევაში ხელფასი 500 ევრო /თვეში 4თვის მანძილზე (ივლისი - ოქტომბერი)
აღჭურვილობის შეცვლა და შეკეთება	0	აღჭურვილობის ინვესტიციის 20% /წელიწადში
დაცვა /დარაჯი	0	არა დარაჯი (ხალფასი : 365 ღამე, 2 ადამიანი. როტაციის სისტემა, 15 ევრო/ დღე)
გიდის ხელფასი (მიდმივად დასაქმებული)	0	არა დაგეგმილი (ხელფასი: 6 თვე /500 ევრო თვეში საშემოსავლოს ჩათვლით)
ტრანსპორტი / მძღოლის ხელფასი ან თანხა (ფიქსირებული	0	არასტაბილური (არამუდმივი) დასაქმება

სამსახურის შემთხვევაში, თუ კერძო პირია იხილეთ ქვემოთ)		
მარკეტინგი (ოპერატორის მიერ)	3000	განახლებული მასალის ჩათვლით, როგორც არის რუკები, ბროშურები, ვებგვერდი (დიზინი და ბექდვა X ევრო წელიწადში)
სულ ხარჯი /წელიწადში	12100	
სარგებელი	შემოსავალი ევროში	
	720	სულ ვიზიტორთა რაოდენობა ქოხში (X ვიზიტორი/წელიწადში) (20 საძილე ტომრის ადგილი), დატვირთულობის 30% წელიწადში 120 დღის მანძილზე
	900	სულ ვიზიტორთა რაოდენობა საკარვე ადგილზე (Xვიზიტორი), 5 კარავი, 2 ადამიანისთვის 90 დღის მანძილზე წელიწადში
ღამის გასათევი ქოხი	7200	ღამის გათევის თანხა 10 ევრო ქოხში /ერთ კაცზე. ზამთარში შეშის გამოყენებისას 15 ევრო კაცზე
ღამის გასათევი საკარვე	2700	ღამის გათევის თანხა 3ევრო საკარვე ადგილზე /ერთ კაცზე
საპიკნიკე ადგილი (2-3 ადგილი)	0	პიკნიკზე არ არის გადასახადი
აღჭურვილობის ქირავნობა	1350	ვიზიტორთა 10% ქირაობს აღჭურვილობას 15 ევროდ (კარავი, საძილე ტომარა, მატრასი)
სულ მოსალოდნელი შემოსავალი	11250	
სულ შემოსავალი (შემოსავალს -ხარჯი), არ შედის პოტენციური კონსესიონერის გადასახადი	-850	მოსალოდნელი რიზიტორთა რიცხვით არ არის მომგებიანი, თუმცა ბილიკის პოპულარობის გაზრდის შედეგად ვიზიტორტა მომატება რეალურია. მენეჯმენტის თანამშრომლების წვდომა/მისვლა კვლავ პრობლემატური რჩება.
ვიზიტორთა საჭირო რაოდენობა რომ ბიზნესი არ იყოს წამგებიანი (სავარაუდოდ, თუკი ღამის გათევის 50% ქოხში და 50% კარვებში)	1862	ნაკლები ვიზიტორით ინვესტიცია არ იქნება მომგებიანი (სხვა პირობები იგივეა)
ღამის გათევით ვიზიტორთა მაქსიმუმი რაოდენობა	7200	20 ადამიანი /დღე/ მთელი წლის მანძილზე ქოხში და 40 ადამიანი დღეში საკარვე ადგილზე 4თვის მანძილზე

5.5. საინვესტიციო წინადადება "ტანიეს ტბაზე მთის ქოხი და საბანაკე ადგილი წვიმისგან მცირე ზომის თავშესაფრებით ამლას და ჩიმლის კლდეზე"

"ტანიეს ტბაზე მთის ქოხი და საბანაკე ადგილი წვიმისგან მცირე ზომის თავშესაფრებით ამლას და ჩიმლის კლდეზე"

აღწერა/ დასაბუთება:

ასას ხეობაში ინფრასტრუქტურის მოწყობა გულისხმობს ტანიეს ტბასთან 15-20 საწოლი ადგილით მთის ქოხის მშენებლობას და ეკო-ტუალეტს, რომელიც დამზადდება ადგილობრივი მასალით და გარე ლანდშაფტისთვის შესაბამისი დიზაინით. ორი საკარვე ადგილის მოწყობა, 2 სან.კვანძი (სასურველია ეკო-ტუალეტები), ორი საპიკნიკე ადგილი. არქიტექტურა უნდა შეესაბამებოდეს ლანდშაფტს. ასას ხეობაში ბილიკის მონიშვნა „დიდი კავკასიონის ბილიკის“ ნაწილია.

ინვესტიცია გაზრდის შემდგომში ასას ხეობაში ვიზიტორთა რაოდენობას, რაც დაცული ტერიტორიის პრიორიტეტია. ამ ტიპის ინფრასტრუქტურა კარგად მუშაობს ბორჯომში. ზუსტი ადგილმდებარეობის, თავშესაფრის და საკარვე ადგილის და ბილიკის საჭირო ინფრასტრუქტურა (მაგ.ხიდები) მოითხოვს განვითარებას.

	
ჭიმლას კლდის ქედა ჩრდილოეთიდან	ასას ხეობა არხოტისკენ
	
ტანიეს ტბა (წყარო:wikiloc)	არხოტის უღელტეხილისკენ

შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა /მთის ქოხის დიზაინის ნიმუში:

ლომისმთის ტურისტული თავსესაფარი (ბორჯომი)

მთის ქოხის ინტერიერი (ბორჯომის მაგალითი)

დიდმაღალას თავშესაფარი (ბორჯომი)

საპიკნიკე ადგილი (ბორჯომის მაგალითი)

მარტივი თავშესაფრის ნიმუში (კარვის ადგილისთვის)

საკემპინგეს ადგილი

ღირებულება - სარგებლის ანალიზი

ღირებულება	დანახარჯი (ევრო)	ვარაუდი / წინადადება
საინვესტიციო ხარჯი (მთის ქოხი, საკარვე ადგილები, საპიკნიკე ადგილები, სან.კვანძები, ბილიკის ნიშნულები)	60'000	მშენებლობის ღირებულება (X ევრო), ქოხი 35000, სან.კვანძი 8000, 1საპიკნიკე ადგილი 5000, დამატებით ტრანსპორტირების თანხა 10000, საინფორმაციო დაფები 2000
საკარვე ადგილის მოწყობა ამღაში (საკარვე, საპიკნიკე, ტუალეტი, ნიშნულები)	25'000	საკარვე ადგილი, შემოსაზღვრა 7000, ეკო-ტუალეტი 6000, წვიმისგან მცირე ზომის თავშესაფარი 5000,საპიკნიკე ადგილი 5000, საინფორმაციო დაფები 2000
საკარვე ადგილის მოწყობა ჩიმლის კლდეში (საკარვე, საპიკნიკე, ტუალეტი, ნიშნულები)	25'000	შემოსაზღვრა 7000, ეკო-ტუალეტი 6000, წვიმისგან მცირე ზომის თავშესაფარი 5000,საპიკნიკე ადგილი 5000, საინფორმაციო დაფები 2000
2 საკემპინგის მოწყობა ატაბეში და გიორგიწმინდაში (დიდი კავკასიონის ბილიკის საწყისი წერტილი)	20'000	2 მარტივი საკარვე ადგილი 10000 ევრო/თითო ეკო-ტუალეტის ჩათვლით (6000), საპიკნიკე მაგიდა 2000, საინფორმაციო დაფები 2000
ბილიკის მონიშვნა (მარტივი ხიდების ჩათვლით)	15'600	ბილიკის დაახლოებით 28 კმ საჭიროებს მონიშვნას (200 ევრო /კმ, დამატებით 10 ხიდი (1000))
სულ ინვესტიცია	145'600	
წლიური საოპერაციო თანხა		
ინფრასტრუქტურის შეკეთების ხარჯი და მასალა / წელიწადში	7'280	რეგულარული შემოწმება და მოვლა (საინვესტიციო დანახარჯის 5 % / წელიწადში)

დამისთევის მომსახურების მენეჯმენტი /ჯავშნები, აღჭურვილების ქირავნობა (დტ-ის დამატებითი თანამშრომლების შემთხვევაში)	3'600	ვიზიტორთა ცენტრში ან კერძო ოპერატორის შემთხვევაში ხელფასი 300 ევრო /თვეში 12 თვის მანძილზე
დატვირთვის, გადასახადების, ასევე ნარჩენების მართვის და სან.კვანძების დასუფთავების შემოწმება ოპერატორის მიერ	2'000	რეინჯერი, კერძო ოპერატორის შემთხვევაში ხელფასია 500 ევრო /თვეში 4თვის მანძილზე (ივლისი - ოქტომბერი
მარკეტინგი (ოპერატორის მიერ)	3000	განახლებული მასალის ჩათვლით, როგორც არის რუკები, ბროშურები, ვებგვერდი (დიზინი და ბეჭდვა X ევრო წელიწადში)
სულ ხარჯი /წელიწადში	15'880	

სარგებელი	შემოსავალი ევროში	
	1000	სულ ვიზიტორთა რაოდენობა ქოხში (X ვიზიტორი/წელიწადში) (20 საწოლ-ადგილი), 1000 ვიზიტორი წელიწადში, 10 ადამიანი 100 დღე/წელიწადი
	1000	სულ ვიზიტორთა რაოდენობა საკარვე ადგილზე (1000 ვიზიტორი), 5 კარავი, 2 ადამიანისთვის 90 დღის მანძილზე წელიწადში
დამის გასათევი ქოხი	10000	დამის გათევის თანხა 10ევრო ქოხში /ერთ კაცზე.
დამის გასათევი საკარვე	3000	დამის გათევის თანხა X ევრო საკარვე ადგილზე /ერთ კაცზე
საპიკნიკე ადგილი (2-3 ადგილი)	0	პიკნიკზე არ არის გადასახადი
სულ მოსალოდნელი შემოსავალი	13000	
სულ შემოსავალი (შემოსავალს -ხარჯი), არ შედის პოტენციური კონსესიონერის გადასახადი	-2880	

ვიზიტორთა საჭირო რაოდენობა რომ ბიზნესი არ იყოს წამგებიანი (სავარაუდოდ, თუკი ღამის გათევის 50% ქოხში და 50% კარვებში)	ნაკლები ვიზიტორით ინვესტიცია არ იქნება მომგებიანი (სხვა პირობები იგივეა)
	1590.5
ღამის გათევით ჩასული ვიზიტორთა მაქსიმუმი რაოდენობა	ქოხში 20 ადამიანი /დღე/ მთელი წლის მანძილზე და 40 ადამიანი დღეში საკარვე ადგილზე/სავარაუდოდ 6000 100 დღის მანძილზე

ამ ბილიკზე სავარაუდო ვიზიტორთა რაოდენობის გათვალისწინებით ინვესტიცია არ არის მომგებიანი. აქამდე ერთეულმა ტურისტებმა გაიარეს ეს ბილიკი, ამიტომ აქ ვიზიტორთა დიდი რაოდენობის მოლოდინი რიკსკია. ეს პროექტი უნდა განვიხილოთ/შევაფასოთ იმ კუთხით თუ ვიზიტორთა რაოდენობა საგრძნობლად გაიზრდება, თუ საოპერაციო თანხა არ იქნება მაღალი ან შესაძლოა სუბსიდირება.

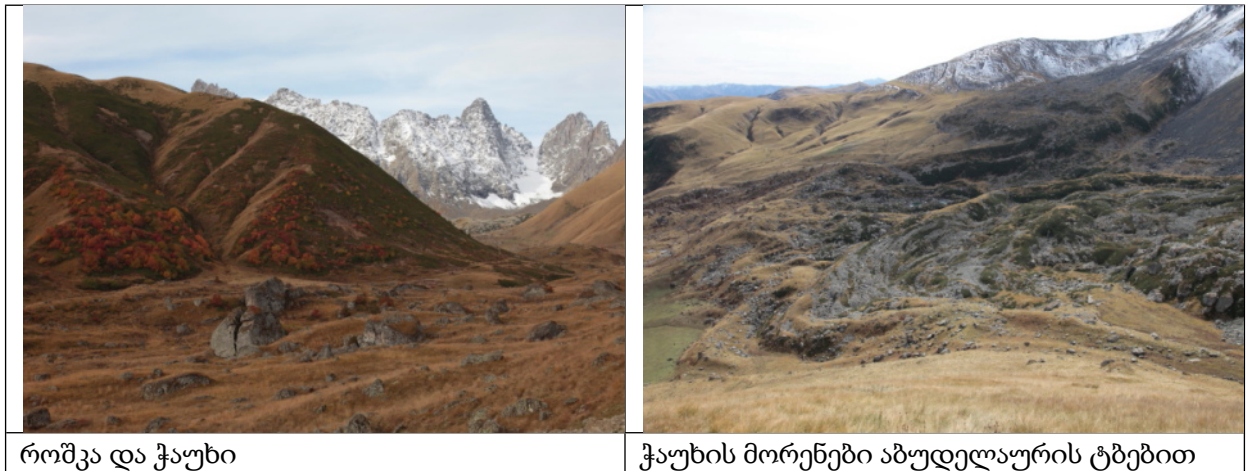
5.6. საინვესტიციო წინადადება "ალპური მთის ქოხი" აბუდელაურის ტბებზე

"ალპური მთის ქოხი" აბუდელაურის ტბებზე

აღწერა/ დასაბუთება:

ალპების მსავსად, მთის ქოხის მოწყობა 50 საწოლი ადგილით, მთელი წლის მანძილზე (12 თვით) მენეჯმენტი და კვება. საკარვე ადგილის მოწყობა, 2 სან.კვანძი (სასურველია ეკო-ტუალეტი), ორი საპიკნიკე ადგილი რაც შეესაბამება იქაურ ლანდშაფტს და ბილიკის მოწყობა. (GPS UTM 38T486634.40 m E 4710226.59 m N).

ინვესტიცია გაზრდის ჭაუხის მასივის მიმზიდველობას მთამსვლელებისთვის და აბუდელაურის ტბებზე დასასვენებლად წასული ვიზიტორებისთვის. ის დიდი კავკასიონის ბილიკზე (როშკა-ჯუთას მონაკვეთი) მდებარეობს. საქართველოს მთის მოლაშქრე გიდების ასოციაცია ამჟამად მუშაობს ტერიტორიაზე მთის ქოხის მშენებლობის კონცეფციაზე ("ალპური ქოხი"), სავარაუდოდ 2 მლნ ევროს ღირებულების ინვესტიციით. საჭიროა ქოხის ზუსტი ადგილმდებარეობის შეფასება, ასევე ქოხის დიზაინი და ბილიკების განვითარება.

აბუდეღაურის ტბა

ჭაუხის ფერი აღმოსავლეთით

შემოთავაზებული ინფრასტრუქტურა / მთის ქოხის დიზაინის ნიმუში:

	
მთის ქოხის მაგალითი 1	მთის ქოხის მაგალითი 2
	
სასადილო ოთახი/ რესტორანი	საწოლი ოთახი
	
ჩვეულებრივი საერთო სველი წერტილი	პრაქტიკაში გენდერის განცალკევება (m/f) აბაზანებში

ხარჯი-სარგებლის ანალიზი:

ღირებულება	დანახარჯი(ევრო)	მოსაზრება/წინადადება
საინვესტიციო ღირებულება (მთის ქოხი, საკემპინგე, საპიკნიკე ადგილი, ტუალეტები, ნიშნულები)	2'000'000	მყარო კონსტრუქციის საჭიროება, საშხაპეები, სან.კვანძი წყლით, ნარჩენების წყლით გამწმენდი სისტემა (2 მინიმუმ ორიკამერით), კონსტრუქციის გამოყენების ნებართვა, წყლის შესაძლებლობა უნდა შემოწმდეს / ღირებულება დამოკიდებულია დიზაინზე, სავარაუდო მაგალითების გათვალისწინებით
სულ საინვესტიციო თანხა	2'000'000	
წლიური საოპერაციო თანხა		
Infrastructure Maintenance Works and Materials / Year	40'000	რეგულარული შემოწმება და შეკეთება (საინვესტიციო თანხის 2 % /წელიწადში)
ღამის გათევის მენეჯმენტი/ დაჯავშნა, აღჭურვილობის ქირავნობა (დტ-ის დამატებითი თანამშრომლის შემთხვევაში)	3'600	ვიზიტორთა ცენტრში ან კერძო ოპერატორის შემთხვევაში ხელფასი 300 ევრო /თვეში 12 თვის მანძილზე
კვება/ დასუფთავება	10'800	სლ მცირე 1 მზარეული და 2 დამხმარე (3*300 ევრო) 12 თვის მანძილზე
ოპერირება, მენეჯმენტი და ყოველდღიური შეკეთება/მოვლა	6'000	ვიზიტორთა ცენტრში ან კერძო ოპერირების შემთხვევაში 500 ევრო /თვეში 12 თვის მანძილზე
დაცვა/დარაჯი	3'600	დარაჯი (ხელფასი: 2 ადამიანი. როტაციის სისტემა, 300 ევრო / თვეში 50% basis (ერთიანისამუშაო)
მარკეტინგი (ოპერატორის მიერ)	5'000	განახლებული საინფორმაციო მასალის ჩათვლით - რუკები, ბროშურები, ვებგვერდი ფეისბუქი სხვ
სულ დანახარჯი /წელიწადში	69'000	
სარგებელი	შემოსავალი ევროში	
ვიზიტორთა რაოდენობა ქოხში (რამოდენიმე წლის შემდეგ ბევრად გაიზრდება)	4'500	სულ ქოხში ვიზიტორთა რაოდენობა (50 საძილე ტომარა), წელიწადში 180 დღის მანძილზე 50% დატვირთვა
ვიზიტორთა რაოდენობა საკემპინგე ადგილზე	2'000	სულ ვიზიტორთა რაოდენობა საკარვე ადგილზე, 10 კარავი 2 კაცზე წელიწადში 100 დღის მანძილზე

დამისტევა გათევა ქოხში	45'000	დამისტევის თანხა 10 ევრო ქოხში ერთ კაცზე
დამისტევა გათევა კარავში	6'000	დამისტევის თანხა 3 ევრო საკემპინგე ადგილზე / ერთ კაცზე
კვება	45'000	კვება, 60 ლარი /ერთ კაცზე საუზმე/სადილისთვის (შემოსავალი 30 ლარი), 10 ევრო
სულ მოსალოდნელი შემოსავალი	98'000	
სულ მოგება (შემოსავალს-ხარჯი) (პოტენციური კონსესის თანხა არ არის გათვალისწინებული)	29'000	
ვიზიტორთა საჭირო (მინიმუმი) რაოდენობა (თუ ვიზიტორზე სარგებელი 20 ევროა)	2'760	ნაკლები ვიზიტორის შემთხვევაში ინვესტიცია არ იქნება მომგებიანი (სხვა პირობები თანაბარია)
დამის გათევით ვიზიტორთა მაქსიმალური რაოდენობა	13'500	ქოხი სულ დაჯავშნილია 9 თვის მანძილზე (12-დან) 270 დღე
კონსესია (კერძო ბიზნესის ფუნქციონირების შემთხვევაში წლიური გადასახადი დაცული ტერიტორიების სააგენტოს)	5'800	უნდა განისაზღვროს კონტრაქტში, სუფთა მოგების 20 %

6. დასკვნა

ფშავ-ხევსურეთის დაცულ ტერიტორიებზე ტურიზმის განვითარების მიზნით ტურიზმის განვითარების სტრატეგია მიმოიხილავს კორმა/ბარისახოს, უკანაფშავის, როშკას, შატილისა და არხოტი/ასას ხეობის პოტენციურ მიმართულებებს და ამ მიკრო რეგიონებში ვიზიტორთა აქტივობებს. კონკრეტული შეთავაზებები თითოეული რეგიონისთვის მოცემულია პრიორიტეტულ სამოქმედო გეგაში.

რეკომენდირებული მრიორიტეტული ინვესტიციებია ბილიკების ქსელის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება (ნიშნულები/მანიშნებლები) და მთის ქოხები / ვიზიტორთა თავშესაფრები. დიდი კავკასიონის ბილიკის მონაკვეთის მონიშვნის დასრულება (გარდა მთავარი მონაკვეთისა შესაძლებელი რომ გახდეს მისი სრულად გავლა). შატილის ინფო ტური, სხვა მოკლე სალაშქრო ბილიკები და ვიზიტორთა ცენტრის ექსპოზიციის მოწყობა რეკომენდებულია შატილის ღირებულების უკეთ წარმოსაჩენად. კერძო სექტორისთვის პრიორიტეტულია ინვესტიციები შატილში საშუალო კლასის ეკო-სასტუმროების მოსაწყობად, ასევე სერვისების შეთავაზებებში. "4 სეზონის" ინფრასტრუქტურის და სერვისების განვითარება ბარისახოში და როშკას მიკრო-დესტინაციებზე სამომავლო პრიორიტეტია. განსაკუთრებით სწრაფად მოგვარებას საჭიროებს ბუნების დაცვის რეგულაციები (განსაკუთრებით გზებისა და შენობების კონსტრუქცია) და ნარჩენების მართვა.

აქტივობების უმრავლესობა შემდგომ დეტალურ დაგეგმარებას საჭიროებს (მაგ: ზუსტი ადგილმდებარეობების განსაზღვრა, საჭირო სამშენებლო მასალების და პროცედურების შერჩევა და დიზაინი, სანიტარულ კვანძებისა და თავშესაფრებისთვის, ასევე ბილიკის ნიშნულებისთვის ზუსტი ადგილმდებარეობის შერჩევა, ხიდების ინფრასტრუქტურა და მონიშვნა). ეს აქტივობები TDS-ის კომპეტენციაში არ შედის. TDS არ გასცემს რეკომენდაციებს შემდგომ კვლევებზე ვიზიტორთა რაოდენობის შესახებ ან ტურიზმის პოტენციალზე, მაგრამ მათთვის ნამდვილად პრიორიტეტულია შემოთავაზებული ქმედებების მომზადება და განხორციელება.

7. დანართები (ცალკე დოკუმენტი)